

2018

SPRAWOZDANIE
Z REALIZACJI PLANU
DZIAŁANIA

Polskie Centrum Akredytacji

Polskie Centrum Akredytacji

WIZJA, MISJA I PRIORYTETY STRATEGICZNE

WIZJA – kim chcemy być, jakie mamy aspiracje?

Polskie Centrum Akredytacji dąży do prowadzenia działalności akredytacyjnej:

- w sposób kompetentny, bezstronny, etyczny i wiarygodny;
- opierając się na wiedzy i doświadczeniu odpowiednio zmotywowanego personelu oraz angażując zewnętrznych ekspertów o specjalistycznej wiedzy;
- zgodnie z krajowymi i międzynarodowymi wymaganiami;
- uwzględniając bieżący kontekst organizacji i oczekiwania stron zainteresowanych.

MISJA – do czego zostaliśmy powołani?

Misją Polskiego Centrum Akredytacji jest działanie na rzecz rozwoju gospodarczego kraju, poprzez usuwanie barier technicznych w obrocie towarowym, przy jednoczesnym zapewnieniu ochrony interesów publicznych, takich jak zdrowie i bezpieczeństwo, ochrona środowiska i bezpieczeństwo publiczne.

Kluczowym celem funkcjonowania Polskiego Centrum Akredytacji jest prowadzenie działalności akredytacyjnej. Jako krajowa jednostka akredytująca, dostarczamy wszystkim stronom zainteresowanym zaufanie do wyników oceny zgodności, uzyskiwanych przez akredytowane podmioty.

PRIORYTETY STRATEGICZNE

1. Zrównoważony rozwój działalności akredytacyjnej oraz harmonizacja usług świadczonych przez akredytowane jednostki oceniające zgodność.
2. Wspieranie organów administracji państwowej i innych stron zainteresowanych w zapewnieniu efektywnych usług w zakresie oceny zgodności.
3. Aktywny udział w pracach organizacji międzynarodowych związanych z akredytacją oraz utrzymanie porozumień o wzajemnym uznawaniu (EA MLA, IAF MLA, ILAC MRA).
4. Dysponowanie personelem o specjalistycznej wiedzy oraz działanie na rzecz rozwoju jego kompetencji.
5. Promowanie akredytowanych usług w zakresie oceny zgodności i ich uznawania na bazie porozumień o wzajemnym uznawaniu MLA.
6. Przejrzystość procedur oraz stałe doskonalenie jakości świadczonych usług.
7. Poufność wyników ocen i bezpieczeństwo informacji dostarczanych przez oceniane jednostki oceniające zgodność.

POWIĄZANIE ZE STRATEGIĄ PAŃSTWA

Odniesienie do dokumentów o charakterze strategicznym.

1. Plan na rzecz odpowiedzialnego rozwoju – zmniejszenie uciążliwości kontroli.
2. Strategia Innowacyjności i Efektywności Gospodarki „Dynamiczna Polska 2020” – Cel 2. Stymulowanie innowacyjności poprzez wzrost efektywności wiedzy i pracy.
3. Plan działalności Ministra Przedsiębiorczości i Technologii na 2018 r. (cel B1).

PCA w liczbach na koniec 2018 r.

78

PRACOWNIKÓW ETATOWYCH

57

ZŁOŻONYCH WNIOSKÓW O AKREDYTACJĘ

2159

ZŁOŻONYCH WNIOSKÓW W NADZORZE, W TYM:

1340

WNIOSKÓW O UAKTUALNIENIE ZAKRESU AKREDYTACJI

444

WNIOSKI O PRZEDŁUŻENIE AKREDYTACJI

699

AUDYTORÓW I EKSPERTÓW WSPÓŁPRACUJĄCYCH Z PCA

1776

„ŚLEDZĄCYCH” NAS W MEDIACH SPOŁECZNOŚCIOWYCH

1596

WAŻNYCH AKREDYTACJI

50

UDZIELONYCH AKREDYTACJI

914

WNIOSKÓW O ROZSZERZENIE ZAKRESU AKREDYTACJI

66

WNIOSKÓW O PRZENIESIENIE AKREDYTACJI

13 030

AUDYTORO-DNI PRZEZNACZONE NA OCENY

1 724 383

ODSŁONY WWW.PCA.GOV.PL

1083

PUBLIKACJE W MEDIACH NT. AKREDYTACJI PCA

Szanowni Państwo,

Po raz czwarty mam przyjemność, jako dyrektor Polskiego Centrum Akredytacji, przedstawienia Państwu rocznego sprawozdania z działalności, tym razem za rok 2018.

Miniony rok obfitował w liczne wydarzenia, które w istotnym wymiarze wpływały na kształt otaczającego nas życia gospodarczego, społecznego oraz politycznego. Szczególnie ważne dla naszego kraju były obchody 100. rocznicy odzyskania przez Polskę niepodległości oraz zorganizowana w Katowicach konferencja Narodów Zjednoczonych w sprawie klimatu COP24.

Na arenie międzynarodowej obserwowaliśmy intensywne zmiany, które najprawdopodobniej wpłyną na przemianę relacji, do których zdążyliśmy się przyzwyczaić w przeciągu ostatnich 20 lat. Postępujący wzrost znaczenia Chin i całego regionu Azji i Pacyfiku skłania decydentów Państw unijnych do nowego spojrzenia na postępujące procesy oraz do intensyfikacji współpracy z Państwami regionu Azji i Pacyfiku. Podpisany 20 grudnia 2018 r. Transgraniczny Pakt Handlowy TPP-11 to porozumienie o handlu państw regionu Pacyfiku obejmujące swoim zakresem ponad 500 mln ludzi. Fakt ten wyraźnie potwierdza tylko wyłaniające się tendencje integracyjno-konsolidacyjne w Azji. Na gruncie europejskim zbliżający się Brexit, również stwarza nowe wyzwania, tym bardziej, że Wielka Brytania jako 5. gospodarka świata planuje przyłączyć się do wspomnianego traktatu TPP-11. Koncentrując się na samych europejskich reperkusjach Brexitu, warto zwrócić uwa-

gę na możliwe komplikacje, chociażby jeżeli spojrzymy na rynek wewnętrzny UE i związaną z nim ocenę zgodności w odniesieniu do towarów i usług.

Nieprzypadkowo przytaczam powyższe fakty. Połączone wszystkie razem unaoczniają istotę tworzenia wspólnie wypracowanych standardów, pozwalających na prowadzenie wielowektorowej transkontynentalnej wymiany gospodarczej. Rola akredytacji w tym świetle nabiera tym bardziej nieodzownego charakteru, co odzwierciedlało się w aktywności Polskiego Centrum Akredytacji.

Dostrzegając potrzebę współpracy oraz zapewniania harmonizacji w procesach oceny zgodności, które w końcowym efekcie ułatwiają i usprawniają wymianę handlową, we wrześniu 2018 roku zorganizowaliśmy po raz pierwszy w Polsce posiedzenia komitetów ds. inspekcji oraz certyfikacji funkcjonujących w ramach European co-operation for Accreditation. Celem Komitetów jest przede wszystkim zapewnienie międzynarodowej harmonizacji podejścia do akredytacji jednostek oceniających zgodność, poprzez wymianę informacji i doświadczeń dotyczących aspektów ocen kompetencji jednostek certyfikujących i inspekcyjnych, a także omówienie bieżących przedsięwzięć, planów działań oraz nowych rozwiązań dedykowanych temu nadrzędnemu celowi. W spotkaniach uczestniczyli przedstawiciele większości europejskich jednostek akredytujących.

W ramach członkostwa w międzynarodowych organizacjach zajmujących się problematyką akredytacji, przedstawiciele Polskiego Centrum Akredytacji brali

aktywny udział w corocznej konferencji International Accreditation Forum i International Laboratory Accreditation Cooperation, w trakcie której miałam zaszczyt odebrać certyfikat potwierdzający rozszerzenie głównego zakresu porozumienia IAF MLA dla Polskiego Centrum Akredytacji w obszarze weryfikatorów gazów cieplarnianych (GHG) zgodnie z normą ISO 14065.

Następnym wydarzeniem kończącym rok 2018 było podpisanie kolejnej, trzeciej już umowy Framework Partnership Agreement, FPA pomiędzy Komisją Europejską a European co-operation for Accreditation na lata 2018/2019–2022. Podobna umowa jest obecnie przedmiotem negocjacji z EFTA i powinna zostać podpisana na początku 2019 r. Głównym celem FPA jest wzmocnienie i poszerzenie współpracy z EA i jej członkami w zakresie aktywnego rozwoju polityki i legislacji UE wspierających

swobodną wymianę handlową na rynku europejskim. Ścisłe powiązanie EA z Dyrektoriatem Komisji Europejskiej ds. Jednolitego Rynku, Przemysłu, Przedsiębiorczości oraz Małych i Średnich Przedsiębiorstw, a także z EFTA jest dowodem zaufania do EA i europejskiej infrastruktury akredytacyjnej, zmierzającym do wsparcia europejskiej polityki handlowej.

W Europie akredytacja jest wykorzystywana jako główne narzędzie ułatwiające swobodny przepływ towarów i usług, które jest niezbędne do zwiększenia zaufania obywateli oraz tworzenia równego, otwartego i niezawodnego handlu. W tym przymacie zamierzamy kontynuować nasze działania w 2019 roku, tworząc przestrzeń dla prowadzenia wartościowych relacji handlowych.

Lucyna Olborska
Dyrektor Polskiego Centrum Akredytacji

PCA działa zgodnie z ustawą z dnia 13.04.2016 r. o systemach oceny zgodności i nadzoru rynku (tj. Dz.U. z 2017 r. poz. 1398 ze zm.):

**Rozdział 6
Polskie Centrum Akredytacji**

Art. 38.

1. Polskie Centrum Akredytacji, zwane dalej „Centrum”, jest krajową jednostką akredytującą.
2. Centrum jest państwową osobą prawną.
3. Nadzór nad Centrum sprawuje minister właściwy do spraw gospodarki, zwany dalej „Ministrem”.
4. Centrum działa na podstawie ustawy oraz statutu.
5. Minister, w drodze zarządzenia, nadaje Centrum statut, określając w szczególności strukturę organizacyjną Centrum.
6. Centrum jest uprawnione do używania wizerunku orła ustalonego dla godła Rzeczypospolitej Polskiej.

Art. 39.

1. Do zakresu działania Centrum należy:
 - 1) akredytowanie jednostek oceniających zgodność;
 - 2) sprawowanie nadzoru nad akredytowanymi jednostkami oceniającymi zgodność, w zakresie spełniania przez nie wymagań, o których mowa w art. 22 ust. 4 i art. 24 ust. 3;
 - 3) prowadzenie wykazu akredytowanych jednostek oceniających zgodność;
 - 4) prowadzenie działań popularyzujących i promujących zagadnienia akredytacji, w tym organizowanie szkoleń i prowadzenie działalności wydawniczej, przy czym działania te nie mogą mieć charakteru komercyjnych usług doradczych;
 - 5) współpraca międzynarodowa w zakresie akredytacji, w szczególności w ramach członkostwa w jednostce, o której mowa w art. 14 rozporządzenia (WE) nr 765/2008.

Spis treści

1.	Działalność akredytacyjna	8
1.1	Rozszerzenie zakresu działalności akredytacyjnej o nowe obszary w odpowiedzi na zapotrzebowanie stron zainteresowanych	9
1.2	Harmonizacja wymagań akredytacyjnych oraz nowelizacje polityk i procedur akredytacji w ślad za rozwojem systemu oceny zgodności na poziomie krajowym i międzynarodowym w obszarach regulowanych i dobrowolnych	10
1.2.1	Harmonizacja działalności akredytacyjnej	10
1.2.2	Nowelizacja norm zawierających ogólne i dodatkowe wymagania akredytacyjne oraz nowe normy zawierające dodatkowe wymagania	12
1.2.3	Wdrożenie dokumentów EA, IAF, ILAC	14
1.2.4	Ocena spełnienia przez jednostki oceniające zgodność znowelizowanych wymagań akredytacyjnych	15
1.3	Aktualizacja polityk ogólnych i procedur akredytacji jednostek oceniających zgodność	17
1.4	Udzielanie akredytacji nowym podmiotom, sprawowanie nadzoru nad akredytowanymi podmiotami oraz zmiany w zakresie udzielonych akredytacji zgodnie z wnioskami podmiotów	18
2.	Działalność informacyjno-promocyjna i szkoleniowa	21
2.1	Poszerzenie wiedzy klientów, stron zainteresowanych i ogółu społeczeństwa w zakresie zasad akredytacji, aktualnych wymagań akredytacyjnych oraz nowych kierunków rozwoju akredytacji w Europie i na świecie	21
2.2	Wzmocnienie zaufania do akredytacji jako narzędzia potwierdzającego kompetencje jednostek oceniających zgodność oraz podniesienie świadomości na temat roli i znaczenia akredytacji	30
3.	Współpraca międzynarodowa	35
3.1	Aktywny udział w tworzeniu europejskiego i międzynarodowego systemu akredytacji, w tym w wielostronnych porozumieniach o wzajemnym uznawaniu	35
3.2	Współpraca bilateralna z zagranicznymi jednostkami akredytującymi oraz współpraca w ramach polityki transgranicznej	36

4.	Doskonalenie działalności	38
4.1.	Zapewnienie funkcjonowania kontroli zarządczej, zgodnie z wdrożonym systemem zarządzania wg PN-EN ISO/IEC 17011, systemem zarządzania działaniami antykorupcyjnymi oraz systemem zarządzania bezpieczeństwem informacji	38
4.2.	Zapewnienie przychodów w wysokości umożliwiającej ciągłość działania PCA oraz zachowanie zasady non profit	41
4.3.	Projekt e-akredytacja – realizacja projektu w ramach Programu Operacyjnego Polska Cyfrowa – Działanie 2.1 Wysoka dostępność i jakość e-usług publicznych	42
4.4.	Wdrożenie zasady pozostawiania raportów klientom na ocenie na miejscu	43
4.5.	Doskonalenie systemu monitorowania procesów akredytacji z uwzględnieniem skutecznej komunikacji z klientem	43
5.	Aktualna i przewidywana sytuacja finansowa	44

Do podstawowych zadań PCA należy „*akredytowanie jednostek oceniających zgodność oraz sprawowanie nadzoru nad akredytowanymi jednostkami oceniającymi zgodność, w zakresie spełniania przez nie wymagań*”¹.

Akredytacja PCA służy budowaniu i umacnianiu zaufania do programów badań biegłości, certyfikowanych materiałów odniesienia, badań, inspekcji, weryfikacji, certyfikowanych wyrobów, procesów i usług, kwalifikacji certyfikowanych osób oraz certyfikowanych systemów zarządzania. Gwarantuje też spójność krajowego systemu oceny zgodności oraz zapewnia, że akredytowane przez PCA usługi są wiarygodne i nie muszą być powtarzane w innych krajach członkowskich UE, jak również w krajach spoza UE (dzięki wielostronnym porozumieniom podpisanym przez PCA w ramach międzynarodowych organizacji zrzeszających jednostki akredytujące w Europie i na świecie).

W 2018 roku, w zakresie działalności akredytacyjnej, realizacja zdefiniowanych zadań była ściśle powiązana

z przyjętymi priorytetami strategicznymi oraz następującymi celami:

- Wzrostem wydajności i konkurencyjności gospodarki (zgodnie z celami priorytetowymi wynikającymi z budżetu państwa w układzie zadaniowym w roku 2018).
- Wzrostem zaufania stron zainteresowanych, a w szczególności regulatorów do akredytacji udzielanych przez PCA.
- Aktywnym i skutecznym reagowaniem na zapotrzebowanie stron zainteresowanych w zakresie rozszerzenia/harmonizacji działalności akredytacyjnej.
- Spełnianiem wymagań organizacji międzynarodowych, w szczególności Europejskiej Infrastruktury Akredytacji, w celu utrzymania uznawania wyników akredytowanych przez PCA jednostek oceniających zgodność.
- Implementacją wiedzy pozyskanej w ramach członkostwa w organizacjach międzynarodowych do systemu akredytacji w Polsce.

¹ Ustawa z dnia 13.04.2016 r. o systemach oceny zgodności i nadzoru rynku (tj. Dz. U. z 2017 r. poz. 1398 ze zm.).

1.1 Rozszerzenie zakresu działalności akredytacyjnej o nowe obszary w odpowiedzi na zapotrzebowanie stron zainteresowanych

Zadania realizowane przez PCA w ramach rozwoju działalności akredytacyjnej są determinowane uwarunkowaniami funkcjonowania systemu akredytacji i zapotrzebowaniem rynku na usługi w obszarze oceny zgodności. Rozwój działalności akredytacyjnej jest przedmiotem stałej aktywności PCA i jest realizowany w przedziałach czasu dostosowanych do terminów wdrażania i obowiązywania nowych oraz nowelizowanych wymagań akredytacyjnych, jak również bieżących potrzeb zainteresowanych stron. Poniżej omówione zostały przedsięwzięcia PCA odnoszące się do zmian w prowadzonej działalności akredytacyjnej zrealizowane w 2018 r.

Akredytacja w obszarze certyfikacji systemu zarządzania działaniami antykorupcyjnymi

W ostatnich latach znacznie wzrosło zainteresowanie wdrożeniem i certyfikacją systemu zarządzania antykorupcyjnego zgodnego z wymaganiami normy PN-ISO 37001 „Systemy zarządzania działaniami antykorupcyjnymi – Wymagania i wytyczne stosowania”. Organizacje w obliczu ryzyka utraty reputacji wpływającej na ciągłość prowadzenia działalności biznesowej i utraty przychodów, zwróciły uwagę na odpowiedzialność społeczną i etyczną w działalności organizacji. W projekcie nowelizacji ustawy o odpowiedzialności podmiotów zbiorowych za czyny zabronione pod groźbą kary i zmianie niektórych ustaw, Ministerstwo Sprawiedliwości zaproponowało również szereg zmian w stosunku do obecnie obowiązujących przepisów, w tym obowiązek wdrożenia skutecznych rozwiązań w zakresie wykrywania i zapobiegania popełnianiu czynów zabronionych, m.in. korupcji. Jednostki certyfikujące zainteresowane akredytacją w obszarze certyfikacji systemów zarządzania działaniami antykorupcyjnymi zgodnie z normą PN-ISO 37001 powinny spełniać wymagania normy akredytacyjnej PN-EN ISO/IEC 17021-1 „Ocena zgodności. Wymagania dla

”
Rozwój działalności akredytacyjnej jest przedmiotem stałej aktywności PCA
”

jednostek prowadzących audyty i certyfikację systemów zarządzania – Część 1: Wymagania”, wymagania określone w specyfikacji technicznej ISO/IEC TS 17021-9 ISO/IEC TS 17021-9:2016 „Ocena zgodności – Wymagania dla jednostek prowadzących audyt i certyfikację systemów zarządzania – Część 9: Wymagania dotyczące kompetencji do audytowania i certyfikacji systemów zarządzania antykorupcyjnego” oraz wymagania dokumentów obowiązkowych IAF. Szczegółowe zasady akredytacji zostały określone przez PCA w znowelizowanym programie akredytacji DACS-01 „Akredytacja jednostek certyfikujących systemy zarządzania”.

Akredytacja w obszarze certyfikacji systemów zarządzania ciągłością działania

W 2018 r. PCA rozszerzyło swoją ofertę o akredytację w zakresie programu certyfikacji systemów zarządzania ciągłością działania, zgodnie z normą PN-EN ISO 22301 „Bezpieczeństwo powszechne – Systemy zarządzania ciągłością działania – Wymagania”. Wdrożenie, utrzymanie i doskonalenie systemu zarządzania ciągłością działania zgodnie z ww. normą zmniejsza prawdopodobieństwo wystąpienia uciążliwych incydentów, a jeśli takie zdarzenie będzie miało miejsce, organizacja będzie gotowa do reagowania w odpowiedni sposób, przez co znacznie zmniejszy ryzyko i poziom potencjalnych szkód wynikających z zaistnienia incydentu. Jednostki certyfikujące prowadzące audyt i certyfikację systemów zarządzania ciągłością działania, zgodnie z normą ISO 22301 powinny spełniać wymagania normy akredytacyjnej ISO/IEC 17021-1, wymagania określone

w specyfikacji technicznej ISO/IEC TS 17021-6 „Ocena zgodności – Wymagania dla jednostek prowadzących audyt i certyfikację systemów zarządzania – Część 6: Wymagania dotyczące kompetencji do audytowania i certyfikacji systemów zarządzania ciągłością działania” oraz wymagania dokumentów obowiązkowych IAF. Szczegółowe zasady akredytacji w tym obszarze zostały zawarte przez PCA w znowelizowanym programie akredytacji DACS-01 „Akredytacja jednostek certyfikujących systemy zarządzania”.

Akredytacja w obszarze certyfikacji produktów gospodarstwa domowego i produktów do pielęgnacji ciała wg standardu International Featured Standards – IFS HPC

W ostatnich latach wzrosły oczekiwania klientów pod względem jakości i bezpieczeństwa produktów gospodarstwa domowego i higieny osobistej. W związku z tym, że produkty te mają bezpośredni wpływ na zdrowie i bezpieczeństwo konsumentów, Internatio-

nal Featured Standards (IFS) wraz z międzynarodowymi organizacjami zrzeszającymi przedstawicieli handlu i przemysłu (w tym przemysłu spożywczego i usług żywnościowych) oraz jednostkami certyfikującymi, opracowały normę International Featured Standards Household and Personal Care Products (IFS HPC).

Norma określa jednolite zasady dotyczące audytowania bezpiecznych i wysokiej jakości produktów/procesów u dostawców w zakresie wytwarzania produktów gospodarstwa domowego oraz produktów do pielęgnacji ciała obejmujących kosmetyki, produkty chemii gospodarczej, artykuły gospodarstwa domowego i produkty higieny osobistej.

Warunkiem ubiegania się o akredytację lub rozszerzenie zakresu akredytacji o ww. obszar jest spełnienie wymagań normy PN-EN ISO/IEC 17065:2013-03 „Ocena zgodności – Wymagania dla jednostek certyfikujących wyroby, procesy i usługi”, wymagań standardu IFS HPC, wydanie 2. oraz wymienionych w dokumencie DACW-01 „Akredytacja jednostek certyfikujących wyroby”.

1.2 Harmonizacja wymagań akredytacyjnych oraz nowelizacje polityk i procedur akredytacji w ślad za rozwojem systemu oceny zgodności na poziomie krajowym i międzynarodowym w obszarach regulowanych i dobrowolnych

1.2.1 Harmonizacja działalności akredytacyjnej

W obszarze regulowanym

Akredytacja jednostek certyfikujących w zakresie rolnictwa ekologicznego (program akredytacji DAC-13)

Program akredytacji DAC-13 „Akredytacja jednostek certyfikujących w zakresie rolnictwa ekologicznego” został opracowany w celu harmonizacji podejścia do akredytacji jednostek oceniających zgod-

ność w odniesieniu do rozporządzenia Rady (WE) nr 834/2007 z dnia 28 czerwca 2007 r. w sprawie produkcji ekologicznej i znakowania produktów ekologicznych i uchylającego rozporządzenie (EWG) nr 2092/91 oraz certyfikacji produktów ekologicznych do celów równoważności prowadzonej w państwach trzecich, zgodnie z artykułem 33. ww. rozporządzenia. W 2018 r. dokument DAC-13 został zaktualizowany przez PCA w uzgodnieniu z Ministerstwem Rolnictwa i Rozwoju Wsi oraz we współpracy z Komitetem Technicznym Specjalistycznym ds. Rolnictwa i Żywności. W nowym wydaniu tego dokumentu uwzględniono zmiany wymagań specyficznych w zakresie pobierania próbek pasz ekologicznych,

zmiany wymagań kompetencyjnych dla inspektorów rolnictwa ekologicznego, a także określenie minimalnej częstotliwości obserwacji poboru próbek.

Akredytacja jednostek certyfikujących w zakresie integrowanej produkcji roślin (program akredytacji DAC-23)

W dniu 17 kwietnia 2018 r. PCA opublikowało program akredytacji DAC-23 „Akredytacja jednostek certyfikujących w zakresie integrowanej produkcji roślin”, opracowany w celu harmonizacji podejścia do akredytacji jednostek oceniających zgodność w odniesieniu do rozdziału 6. ustawy z dnia 8 marca 2013 r. o środkach ochrony roślin. Dokument powstał w uzgodnieniu z Ministrem Rolnictwa i Rozwoju Wsi, Głównym Inspektorem Ochrony Roślin i Nasiennictwa oraz we współpracy z Komitetem Technicznym Specjalistycznym ds. Akredytacji Jednostek Certyfikujących Wyroby w obszarze Integrowanej Produkcji Roślin. Dokument uwzględnia mające zastosowanie przepisy prawne jako wymagania akredytacyjne, w tym dotyczące pobierania próbek, oceny ryzyka

w zakresie typowania produktów do badań na obecność pozostałości środków ochrony roślin, zapisów z oceny spełnienia wymagań, a także częstotliwości prowadzenia przez jednostkę certyfikującą nadzoru nad udzieloną certyfikacją.

Akredytacja weryfikatorów środowiskowych EMAS (program akredytacji DAVE-01)

PCA zakończyło proces uzgadniania programu akredytacji DAVE-01 „Akredytacja weryfikatorów środowiskowych EMAS” i opublikowało jego drugie i trzecie wydanie – Komunikaty PCA nr 260 z dnia 22.05.2018 r. i nr 264 dnia 21.08.2018 r. Głównym obszarem zmian było dostosowanie dyspozycji dokumentu do aktualnych wymagań normy PN-EN ISO/IEC 17021-1:2015-09 oraz uwzględnienie Decyzji Komisji mających wpływ na działania akredytowanych weryfikatorów EMAS, takich jak np. „Przewodnik użytkowania EMAS”, stanowiącego oficjalną interpretację wymagań Rozporządzenia EMAS. Zmiany objęły również sposób wykazania kompetencji personelu akredytowanego podmiotu.

„
Dokument powstał w uzgodnieniu z Ministrem
Rolnictwa i Rozwoju Wsi, Głównym Inspektorem
Ochrony Roślin i Nasiennictwa...
”

Akredytacja weryfikatorów środowiskowych w obszarze gospodarki odpadami (program akredytacji DAVE-02)

PCA uaktualniło program akredytacji DAVE-02 „Akredytacja weryfikatorów środowiskowych w obszarze gospodarki odpadami”. Nowelizacja dokumentu wynikała z konieczności uwzględnienia aktualnych wymagań przepisów prawa (w tym dyspozycji rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 14 grudnia 2016 r. w sprawie rocznego audytu zewnętrznego organizacji odzysku sprzętu elektrycznego i elektronicznego oraz zakładu przetwarzania) oraz zweryfikowania podejścia do zastosowanych wyłączeń wymagań normy PN-EN ISO/IEC 17021-1.

Akredytacja jednostek ubiegających się o notyfikację w obszarze interoperacyjności kolei (program akredytacji DAN-02)

Z dniem 20.05.2018 r. weszło w życie nowe, 3. wydanie programu akredytacji DAN-02 „Akredytacja do celów notyfikacji w odniesieniu do dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2008/57/WE w sprawie interoperacyjności systemu kolei we wspólnocie”. Najważniejsze zmiany dotyczą implementacji wymagań dokumentu EA-2/17 M:2016 „EA Document on Accreditation for Notification purposes”, aktualizacji przywołanych przepisów prawnych oraz dostosowania wzoru zakresu akredytacji do zakresów notyfikacji formułowanych na stronie internetowej NANDO. W związku z Rezolucją EA General Assembly 2017 (40) 16, zobowiązującą wszystkie jednostki akredytujące będące członkami EA do stosowania wymagań Dokumentu Technicznego ERA 000MRA 1044 ver 1.1 „Requirements for CABs seeking notification” jako wymagań akredytacyjnych przyjęto, że program akredytacji DAN-02 będzie stosowany wyłącznie w odniesieniu do jednostek posiadających akredytację do celów notyfikacji do dyrektywy 2008/57/WE, którym PCA nie potwierdziło spełnienia wymagań ww. Dokumentu Technicznego ERA, jednak nie dłużej niż do końca okresu przejściowego, tj. do 1 lipca 2020 r. Szczegóły wprowadzenia zmian w wymaganiach akredytacyjnych dla jednostek oceniających zgodność do celów notyfikacji w obszarze

interoperacyjności systemu kolei zostały określone w wydanym przez PCA Komunikacie nr 251 z dnia 13.02.2018 r.

W obszarze dobrowolnym

Akredytacja jednostek certyfikujących wyroby w obszarze Global Standard for Food Safety

W Komunikacie nr 265 z dnia 15.10.2018 r. PCA poinformowało o okresie przejściowym, związanym z opublikowaniem wydania 8. standardu Global Standard for Food Safety. W odniesieniu do wszystkich akredytowanych jednostek certyfikujących wyroby w obszarze Global Standard for Food Safety przeprowadzono oceny w formie przeglądu dokumentacji, mające na celu potwierdzenie stopnia przygotowania jednostek do oferowania usług certyfikacji w odniesieniu do nowego wydania ww. programu. Na podstawie wyników ocen, PCA podjęło decyzje o uaktualnieniu zakresów akredytacji o nowe wydanie 8. programu Global Standard for Food Safety dla wszystkich wnioskujących o uaktualnienie zakresów akredytacji jednostek.

1.2.2 Nowelizacja norm zawierających ogólne i dodatkowe wymagania akredytacyjne oraz nowe normy zawierające dodatkowe wymagania

Akredytacja jednostek certyfikujących systemy zarządzania wg wymagań normy PN-EN ISO 15378:2018-02

W lutym 2018 r. Polski Komitet Normalizacyjny opublikował nowe wydanie normy PN-EN ISO 15378 „Bezpośrednie materiały opakowaniowe produktów leczniczych – Wymagania szczególne dotyczące zastosowania ISO 9001:2015 z uwzględnieniem dobrej praktyki wytwarzania (GMP)”. W uzupełnieniu do ISO 9001, w ISO 15378 wyspecyfikowano wymagania Dobrej Praktyki Wytwarzania (GMP) mające zastosowanie do bezpośrednich materiałów opakowaniowych w przypadku systemu zarządzania jakością, gdy organizacja pragnie wykazać zdolność do dostarczania bezpośrednich materiałów opakowaniowych dla produktów leczniczych, stale spełniających wymagania klienta, w tym wymagania regulacyjne i norm

międzynarodowych. W 2018 roku PCA rozpoczęło proces uaktualnienia zakresów akredytacji jednostek certyfikujących systemy zarządzania według wymagań normy PN-EN ISO 15378, którego zakończenie planowane jest w pierwszym półroczu 2019 r.

Akredytacja jednostek certyfikujących systemy zarządzania w programie FSMS (PN-EN ISO 22000:2018-08)

W czerwcu 2018 r. opublikowane zostało nowe wydanie normy PN-EN ISO 22000:2018-08 „System zarządzania bezpieczeństwem żywności. Wymagania dla każdej organizacji należącej do łańcucha żywnościowego”. Znowelizowana norma PN-EN ISO 22000 pozwala na wydajniejsze zarządzanie ryzykiem i jest ulepszonym narzędziem do zrozumienia wymagań stawianych organizacjom funkcjonującym w łańcuchu żywnościowym. Wprowadzone zmiany postanowień normy pozwolą na łatwiejszą certyfikację firm, które chcą dostosować swoją działalność do kilku norm, takich jak PN-EN ISO 9001 i PN-EN ISO 22000. Ułatwienia te mogą pomóc szczególnie małym, mniej rozwiniętym organizacjom (niezależnie od ich wielkości i złożoności), które w sposób bezpośredni (np. dostawcy surowców, producenci) oraz pośredni (np. producenci maszyn, dostawcy usług) są zaangażowane w łańcuchu żywnościowym. Zgodnie z rezolucją IAF (Rezolucja IAF nr 2018-15) ustalono trzyletni okres przejściowy dla wdrożenia wydania normy PN-EN ISO 22000:2018-08 w działalności akredytowanych jednostek certyfikujących systemy zarządzania bezpieczeństwem żywności, tj. do dnia 29.06.2021 r. Szczegółowe informacje o zasadach ocen prowadzonych przez PCA w celu potwierdzenia kompetencji jednostek certyfikujących systemy zarządzania bezpieczeństwem żywności w odniesieniu do wymagań normy PN-EN ISO 22000:2018-08 zostały wskazane w Komunikacie PCA nr 267 z dnia 27.11.2018 roku.

Akredytacja jednostek certyfikujących systemy zarządzania bezpieczeństwem i higieną pracy (PN-EN ISO 45001:2018-06)

ISO opracowała nową normę ISO 45001 „System zarządzania bezpieczeństwem i higieną pracy – wy-

magania z wytycznymi użytkownika” (ang. Occupational health and safety management systems – Requirements with guidance for use). Przy jej opracowaniu uwzględniono dotychczasowe normy funkcjonujące w tym obszarze, takie jak OHSAS 18001, wytyczne ILO (ILO-OSH Guidelines) oraz normy krajowe. Pierwsza międzynarodowa norma dotycząca systemów zarządzania bezpieczeństwem i higieną pracy ma zapewnić ramy dla zwiększenia bezpieczeństwa, zmniejszenia ryzyka w miejscu pracy, poprawy zdrowia i samopoczucia w pracy, umożliwiając organizacji proaktywną poprawę wyników BHP. IAF ustaliło dla akredytowanej certyfikacji trzyletni okres przejściowy dla wdrożenia wymagań nowej normy. Okres ten liczony jest od daty jej opublikowania, tj. od 12 marca 2018 r. (Rezolucja IAF nr 2016-15). Po tym okresie na poziomie międzynarodowym, nie będzie promowane uznawanie akredytowanej certyfikacji systemu zarządzania bezpieczeństwem i higieną pracy według norm innych niż ISO 45001.

Informacje o zasadach udzielania akredytacji oraz o procesie uaktualnienia zakresów akredytacji w odniesieniu do ww. normy zostały zawarte w Komunikacie PCA nr 261 z dnia 04.06.2018 roku.

Akredytacja jednostek certyfikujących systemy zarządzania energią (PN-EN ISO 50001:2018-09)

W 2018 r. opublikowane zostało nowe wydanie normy PN-EN ISO 50001:2018-09 “Energy management systems – requirements with guidance for use”. Zgodnie z rezolucją IAF z 2017 roku (Rezolucja IAF nr 2017-14) ustalono trzyletni okres przejściowy dla wdrożenia wymagań ww. normy w działalności akredytowanych jednostek certyfikujących systemy zarządzania energią, liczony od daty jej opublikowania, tj. do dnia 31 sierpnia 2021 r.

W związku z powyższym, wszystkie certyfikaty potwierdzające zgodność z normą ISO 50001:2011, wydane przez akredytowane jednostki certyfikujące powinny wygasnąć lub zostać wycofane z końcem okresu przejściowego, tj. 31 sierpnia 2021 r. Informacje o zasadach udzielania akredytacji oraz o procesie uaktualnienia zakresów akredytacji w odniesieniu do ww. normy zostały zawarte w Komunikacie PCA nr 268 z dnia 06.12.2018 roku.

1.2.3 Wdrożenie dokumentów EA, IAF, ILAC

Dokumenty dotyczące działalności jednostek oceniających zgodność

IAF MD 1:2018 – na początku 2018 roku IAF opublikowało nowe wydanie dokumentu IAF MD 1:2018 „Dokument obowiązkowy IAF dotyczący audytu i certyfikacji systemów zarządzania organizacji wielooddziałowych”. Jednocześnie wycofany został IAF MD 19:2016 „Dokument obowiązkowy dotyczący audytu i certyfikacji systemów zarządzania organizacji wielooddziałowych (w przypadkach, gdy zastosowanie próbkowania oddziałów nie jest właściwe)”. Znowelizowany dokument ustala, że niezależnie od przyjętej metody audytowania organizacji wielooddziałowej (z zastosowaniem próbkowania oddziałów lub nie), czas audytu dla poszczególnych wybranych oddziałów należy obliczyć z użyciem postanowień odpowiednich dokumentów IAF (np. dokumentu obowiązkowego IAF MD 5:2015). Zgodnie z Komunikatem PCA nr 253 dokument ten stanowi kryterium ocen jednostek certyfikujących systemy zarządzania prowadzonych przez PCA od 13 maja 2018 r.

IAF MD 4:2018 – w lipcu 2018 r. opublikowano wydanie 2. dokumentu IAF MD 4:2018 „Dokument obowiązkowy IAF dotyczący stosowania technologii informacyjno-komunikacyjnych do celów prowadzenia audytów/ocen”. PCA opublikowało polską wersję dokumentu wraz z Komunikatem nr 263 z dnia 31.07.2018 r. Dokument IAF MD 4:2018 stanowi wymagania akredytacyjne dla jednostek certyfikujących systemy zarządzania.

IAF MD 9:2017 – PCA opublikowało polską wersję znowelizowanego dokumentu IAF MD 9: 2017 „Stosowanie wymagań normy ISO/IEC 17021-1 w obszarze systemów zarządzania jakością wyrobów medycznych (ISO 13485), wydanie 3”. Zmiany w znowelizowanym dokumencie wynikają przede wszystkim z dostosowania jego postanowień do wymagań normy ISO/IEC 17021-1:2015 oraz rozszerzenia zakresu stosowania o obszar wskazany w załączniku A, Tabeli A.1.7 – części i usługi. Dokument ten jest obligatoryjny i powinien

być stosowany przez akredytowane i ubiegające się o akredytację jednostki certyfikujące systemy zarządzania jakością w odniesieniu do wymagań normy ISO 13485 „Wyroby medyczne – Systemy zarządzania jakością – Wymagania do celów przepisów prawnych”.

Zgodnie z Komunikatem PCA nr 255, dokument ten stanowi kryterium ocen jednostek certyfikujących systemy zarządzania jakością prowadzonych przez PCA od 9 czerwca 2018 r.

IAF MD 12:2016 – Zgodnie z postanowieniami dokumentu, PCA realizuje oceny jednostek oceniających zgodność prowadzących działalność poza granicami Polski. Począwszy od 2019 r. PCA zobowiązuje akredytowane jednostki certyfikujące prowadzące działalność poza granicami kraju do przekazywania PCA informacji określonych w IAF MD 12:2016 „Ocena akredytacyjna jednostek oceniających zgodność prowadzących działalność w wielu krajach” w sposób jednolity dla wszystkich jednostek.

IAF MD 21:2018 – w związku z opublikowaniem normy ISO 45001 „System zarządzania bezpieczeństwem i higieną pracy – wymagania z wytycznymi użytkowania”, w styczniu 2018 roku International Accreditation Forum (IAF) opublikowało IAF MD 21:2018 „Dokument obowiązkowy IAF – wymagania dotyczące przejścia z normy OHSAS 18001:2007 na normę ISO 45001:2018”. Dokument zawiera nie tylko wymagania dotyczące przejścia z normy OHSAS 18001:2007 na normę ISO 45001:2018, ale też określa działania, które powinny zostać uwzględnione przez odpowiednie zainteresowane strony. PCA uwzględnia, że zasady wskazane w IAF MD 21:2018 oraz rezolucji IAF nr 2016-15 dotyczą również certyfikacji prowadzonej według normy PN-N-18001:2004. PCA opublikowało polską wersję dokumentu IAF MD 21:2018 wraz z Komunikatem nr 261 z dnia 04.06.2018 r., w którym przedstawione zostały wytyczne dot. wdrożenia i stosowania przez akredytowane jednostki certyfikujące systemy zarządzania ww. wymagań.

IAF MD 22:2018 – w styczniu 2018 r. opublikowany został dokument IAF MD 22:2018 „Dokument obowiązkowy

kowy IAF – stosowanie normy PN-EN ISO/IEC 17021-1 w certyfikacji systemów zarządzania bezpieczeństwem i higieną pracy (SZBHP). PCA opublikowało polską wersję tego dokumentu wraz z Komunikatem nr 259 z dnia 18.05.2018 r., w którym zamieszczono wytyczne dotyczące wdrożenia i stosowania przez akredytowane jednostki certyfikujące systemy BHP www.wymagani.pl.

EA 4/21 INF – w styczniu 2019 r. PCA opublikowało na swojej stronie internetowej polskojęzyczną wersję nowego dokumentu interpretacyjnego EA-4/21 INF:2018 „Wytyczne dotyczące oceny stosowności małych porównań międzylaboratoryjnych w procesie akredytacji laboratoriów”. Dokument EA-4/21 zawiera szczegółowe wytyczne dla jednostek akredytujących do oceny, czy porównania międzylaboratoryjne (ILC) zorganizowane pomiędzy kilkoma laboratoriami, tj. maksymalnie siedmioma, mogą być wykorzystane w procesie akredytacji laboratorium. Dostarcza też wytycznych co do tego, które elementy normy PN-EN ISO/IEC 17043 mają być brane pod uwagę przy ocenie wyników małych ILC w ramach ocen laboratoriów na zgodność z PN-EN ISO/IEC 17025 lub ISO/ 15189 oraz, w stosownych przypadkach, ocen jednostek inspekcyjnych na zgodność z PN-EN ISO/IEC 17020.

Dokumenty dotyczące polityk i procedur PCA

IAF MD 8:2017 – w czerwcu 2017 r. został opublikowany dokument IAF MD 8:2017 „Stosowanie normy ISO/IEC 17011:2004 w obszarze systemów zarządzania jakością wyrobów medycznych (ISO 13485)”. Dokument jako obowiązkowy dla jednostek akredytujących został wprowadzony do stosowania przez PCA, w działalności akredytacyjnej. Zasady akredytacji jednostek certyfikujących systemy zarządzania jakością wyrobów medycznych, uwzględniające postanowienia dokumentu IAF MD 8:2017, zostały określone w Komunikacie PCA nr 255 z dnia 27.03.2018 r.

IAF MD 20:2016 – dokument opublikowany w maju 2016 r. formułuje ogólne wymagania kompetencyjne dla audytorów prowadzących akredytację jednostek oceniających zgodność. Jego celem jest zapewnienie

spójnego i zharmonizowanego podejścia do wymagań normy PN-EN ISO/IEC 17011 „Ocena zgodności – Wymagania dla jednostek akredytujących prowadzących akredytację jednostek oceniających zgodność” w zakresie ogólnych kompetencji audytorów. PCA wdrożyło do swoich zasad oceny audytorów wymagania niniejszego dokumentu i stosuje je zarówno przy pierwszym powołaniu na audytora, jak i w monitoringu ich pracy w późniejszych latach.

IAF MD 23:2018 – w maju 2018 r. został opublikowany dokument obowiązkowy IAF MD 23:2018 „Nadzór nad podmiotami, działającymi w imieniu akredytowanych jednostek certyfikujących systemy zarządzania”. Wymagania dokumentu zostały wdrożone w działalności akredytacyjnej PCA. Zasady ocen akredytowanych jednostek certyfikujących systemy zarządzania, uwzględniające wymagania dokumentu IAF MD 23:2018, zostały określone w znowelizowanym programie akredytacji DACS-01, który został opublikowany 24.01.2019 r.

1.2.4 Ocena spełnienia przez jednostki oceniające zgodność znowelizowanych wymagań akredytacyjnych

W ramach sprawowanego nadzoru nad akredytowanymi podmiotami, PCA monitorowało wdrożenie przez jednostki oceniające zgodność znowelizowanych wymagań akredytacyjnych w okresach przejściowych dla poniższych wymagań:

- akredytacja laboratoriów badawczych wykonujących pomiary pól elektromagnetycznych (DAB-18) – 63 na 74 laboratoria (4 zaplanowane na 2019 r., 10 akredytacji zawieszonych, cofniętych lub ograniczonych, 3 nowe akredytacje),
- akredytacja laboratoriów badawczych wykonujących badania gazów oddechowych (DAB-08) – 82 na 88 laboratoriów (6 akredytacji ograniczonych),
- akredytacja laboratoriów badawczych wykonujących badania pestycydów dla celów rolnictwa ekologicznego (DAB-13) – 6 na 10 laboratoriów (1 akredytacja w toku),

- akredytacja laboratoriów badawczych wykonujących badania odpadów (DAB-11) – 19 na 130 laboratoriów (111 laboratoriów zaplanowanych na 2019 r.),
 - akredytacja laboratoriów badawczych wykonujących badania obiektów inżynierskich, w szczególności obiektów mostowych (DAB-15) – 1 na 7 laboratoriów (uzgodnienie obowiązku stosowania DAB-15 z regulatorem zaplanowane na 2019 r.),
 - akredytacja jednostek certyfikujących wyroby w zakresie Integrowanej Produkcji Roślin (DAC-23) – 6 na 9 jednostek certyfikujących wyroby (3 zaplanowane na 2019 r.),
 - akredytacja jednostek certyfikujących systemy zarządzania w programie QMS (ISO 9001:2015) i EMS (ISO 14001:2015) – 36 na 40 jednostek certyfikujących w programie QMS (4 akredytacje cofnięte lub zawieszone) i 23 na 24 jednostki certyfikujące w programie EMS (1 akredytacja zawieszona),
 - rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/426 z dnia 9 marca 2016 r. w sprawie urządzeń spalających paliwa gazowe oraz uchylenia dyrektywy 2009/142/WE – 2 na 2 jednostki certyfikujące wyroby,
 - ISO/IEC 17021-2:2016 „Ocena zgodności – Wymagania dla jednostek prowadzących audyt i certyfikację systemów zarządzania – Część 2: Wymagania dotyczące kompetencji do audytowania i certyfikacji systemów zarządzania środowiskowego” – 22 na 23 jednostki certyfikujące (1 akredytacja zawieszona),
 - ISO/IEC 17021-3:2017 „Ocena zgodności – Wymagania dla jednostek prowadzących audyt i certyfikację systemów zarządzania – Część 3: Wymagania dotyczące kompetencji do audytowania i certyfikacji systemów zarządzania jakością” – 25 na 39 jednostek certyfikujących.
- Ponadto w ocenach akredytowanych podmiotów uwzględniano postanowienia obowiązkowych dokumentów EA, IAF, ILAC wdrożonych przez PCA do stosowania w działalności akredytacyjnej w latach 2017 i 2018.

1.3 Aktualizacja polityk ogólnych i procedur akredytacji jednostek oceniających zgodność

Opis systemu akredytacji (DA-01)

PCA opracowało i przedstawiło do powszechnego opiniowania oraz głosowania w Radzie ds. Akredytacji i Komitecie Technicznym ds. Akredytacji, nowelizację dokumentu DA-01 opisującego ogólne zasady i procesy systemu akredytacji jednostek oceniających zgodność w Polsce. Zmiany postanowień dokumentu miały na celu dostosowanie funkcjonowania systemu akredytacji realizowanego przez PCA do wymagań znowelizowanej normy PN-EN ISO/IEC 17011:2018-02 w ramach ustanowionego na szczeblu międzynarodowym okresu przejściowego związanego z wdrożeniem normy do stosowania w działalności akredytacyjnej przez wszystkie jednostki akredytujące. Główne zmiany w zasadach i procesach akredytacji dotyczą prowadzenia procesu akredytacji i czasu jego realizacji, oceny ponownej, rozpatrywania ryzyka przez jednostkę akredytującą przy planowaniu ocen oraz reakcji jednostki w odniesieniu do wyników oceny. Wdrożenie postanowień dokumentu DA-01 w działalności akredytacyjnej PCA jest planowane w pierwszym kwartale 2019 r.

Akredytacja laboratoriów badawczych (DAB-07)

Zmiany wymagań dotyczących kompetencji laboratoriów, opublikowanych w wydaniu 3. normy PN-EN ISO/IEC 17025:2018-02 oraz zmiany wymagań określonych w normie PN-EN ISO/IEC 17011:2018-02 w zakresie procesów akredytacji i nadzoru jednostek oceniających zgodność były podstawą nowelizacji programu akredytacji laboratoriów badawczych opisanego w dokumencie DAB-07. Główne zmiany postanowień dokumentu dotyczą ustanowienia zasad i procesów oceny i potwierdzania kompetencji laboratoriów do pobierania próbek stanowiących odrębną działalność laboratoryjną, zasad wyboru w ocenach laboratoriów próbek działalności laboratoryjnej opartych na rozpatrywaniu ryzyka, stosowania różnych technik oceny kompetencji laboratoriów badawczych podczas prowadzenia ocen w procesach akredytacji i nadzoru oraz

opisu kompetencji w zakresach akredytacji laboratoriów badawczych z uwzględnieniem działalności dotyczącej obszarów regulowanych przepisami prawa. Po publicznym opiniowaniu oraz głosowaniu w Radzie ds. Akredytacji i Komitecie Technicznym ds. Akredytacji, wdrożenie postanowień dokumentu DAB-07 w działalności akredytacyjnej PCA jest planowane w pierwszym kwartale 2019 r. w powiązaniu z wdrażaniem wymagań wydania 3. normy PN-EN ISO/IEC 17025:2018-02.

Akredytacja laboratoriów wzorcujących (DAP-04)

Podobnie jak w przypadku laboratoriów badawczych, zmiana wymagań akredytacyjnych przedstawionych w wydaniu 3. normy PN-EN ISO/IEC 17025:2018-02 oraz zmiany wymagań określonych w normie PN-EN ISO/IEC 17011:2018-02 były podstawą nowelizacji programu akredytacji laboratoriów wzorcujących opisanego w dokumencie DAP-04. Główne zmiany dotyczą zasad i sposobu weryfikacji uzyskiwanych przez laboratoria możliwości pomiarowych, ustanowienia zasad i procesów oceny, a także potwierdzania kompetencji laboratoriów wzorcujących do wykonywania pomiarów, zasad wyboru w ocenach laboratoriów próbek działalności laboratoryjnej opartych na rozpatrywaniu ryzyka oraz stosowania różnych technik oceny kompetencji laboratoriów wzorcujących podczas prowadzenia ocen w procesach akredytacji i nadzoru. Po publicznym opiniowaniu oraz głosowaniu w Radzie ds. Akredytacji i Komitecie Technicznym ds. Akredytacji, wdrożenie dokumentu DAP-04 w działalności akredytacyjnej PCA jest planowane w pierwszym kwartale 2019 r. w powiązaniu z wdrażaniem wymagań wydania 3. normy PN-EN ISO/IEC 17025:2018-02.

Akredytacja jednostek certyfikujących osoby (DACP-01)

PCA zakończyło prace nad nowelizacją programu akredytacji DACP-01 „Akredytacja jednostek certyfikujących osoby”. Jego nowelizacja wynikała z koniecz-

ności uszczegółowienia wymagań dotyczących m.in. formułowania, rozszerzania i uaktualniania zakresów akredytacji, możliwości prowadzenia nadzorów w formie przeglądu dokumentacji oraz uwzględnienia wymagań dokumentów IAF MD 4 „Dokument obowiązkowy IAF dotyczący stosowania technologii informacyjno-komunikacyjnych do celów prowadzenia audytów/ocen” i IAF MD 12 „Dokument obowiązkowy IAF – Ocena akredytacyjna jednostek oceniających zgodność prowadzących działalność w wielu krajach”. Najważniejsze zmiany wprowadzone w znowelizowanym dokumencie DACP-01 dotyczą zasad identyfikowania dokumentów

normatywnych i programów certyfikacji w zakresach akredytacji, uwzględnienia wymagań odnośnie nieoferowania nieakredytowanej działalności w obszarze objętym akredytacją (zgodnie z Rezolucją IAF nr 2017-19), wymagań dla jednostek certyfikujących osoby, korzystających z technologii informacyjno-komunikacyjnych (IAF MD 4) oraz zobowiązania jednostek certyfikujących, które prowadzą działalność certyfikacyjną poza granicami kraju do przekazywania informacji wynikających z IAF MD 12. Nowe wydanie programu akredytacji DACP-01 wprowadzono do stosowania Komunikatem nr 272 z dnia 22.01.2019 r.

1.4 Udzielanie akredytacji nowym podmiotom, sprawowanie nadzoru nad akredytowanymi podmiotami oraz zmiany w zakresie udzielonych akredytacji zgodnie z wnioskami podmiotów

PCA prowadzi procesy akredytacji i nadzoru dla poniższych jednostek:

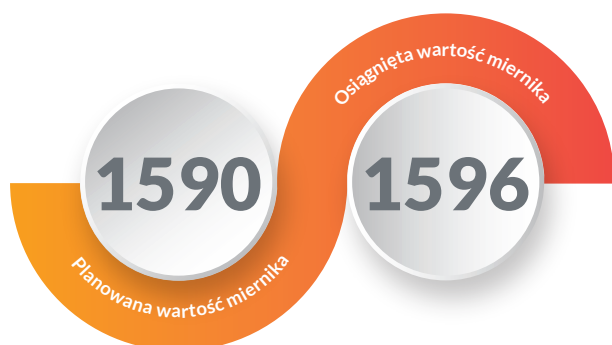
- laboratoria: badawcze, wzorcujące, medyczne;
- jednostki certyfikujące: wyroby, systemy zarządzania, osoby;
- jednostki inspekcyjne;
- weryfikatorzy: EMAS, GHG;
- organizatorzy badań biegłości.

W 2018 r. PCA rozpoczęło działalność akredytacyjną nowego rodzaju jednostek oceniających zgodność – producentów materiałów odniesienia – i jednocześnie udzieliło pierwszej akredytacji w tym zakresie.

PCA, działając na rzecz tworzenia warunków dla funkcjonowania przedsiębiorstw, poprzez usuwanie barier technicznych w obrocie towarowym (akredytacja) zgodnie z Planem działalności na rok 2018 osiągnęło w 2018 roku cele wyrażone w formie mierników:

Cel:

Wzrost wydajności i konkurencyjności gospodarki
Liczba ważnych akredytacji:

Cel:

Terminowa realizacja procesów akredytacji
Średni czas trwania procesu akredytacji:

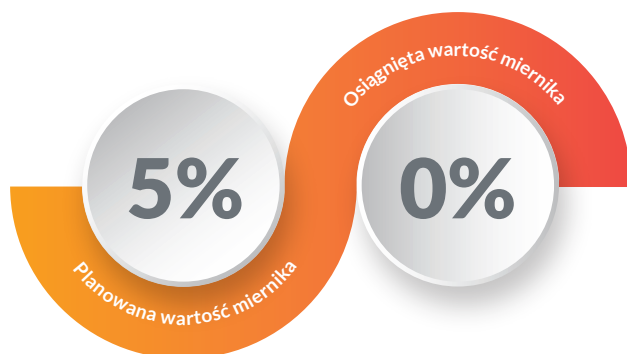

Cel:

Terminowa realizacja procesów akredytacji

% procesów akredytacji przeterminowanych tj. zakończonych po ustawowym terminie 12 miesięcy (bez wniosków CAB o wydłużenie terminów):

Cel:

Rozszerzenie i uaktualnienie zakresu działalności akredytacyjnej w odpowiedzi na zapotrzebowanie stron zainteresowanych w ślad za rozwojem systemu oceny zgodności na poziomie krajowym i międzynarodowym w obszarach dobrowolnych i regulowanych przepisami prawa

Rozszerzenie zakresu działalności akredytacyjnej o nowe programy akredytacji:

Cel:

Terminowa obsługa wniosków w nadzorze

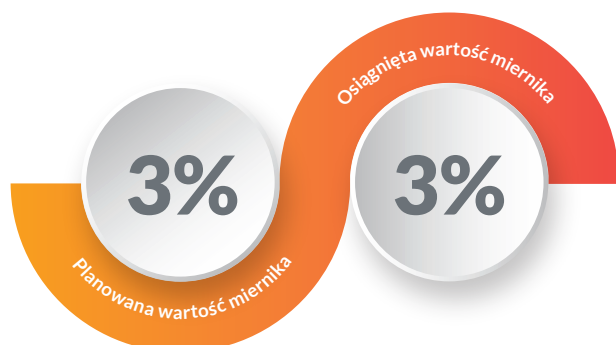
Średni czas trwania obsługi wniosków w nadzorze:

Aktualizacja programów akredytacji, polityk i procedur PCA (wdrożenie znowelizowanych/dodatkowych wymagań akredytacyjnych, dokumentów EA, IAF, ILAC):

% procesów rozszerzenia lub uaktualnienia zakresów akredytacji przeterminowanych tj. zakończonych po terminie 6 miesięcy:

W 2018 roku nastąpił wzrost liczby akredytowanych podmiotów, który wynikał z rosnącego zapotrzebowania rynku na wyniki akredytowanych usług oceny zgodności, a tym samym większego zainteresowania akredytacją ze strony jednostek oceniających zgodność.

PCA, sprawując w 2018 r. nadzór nad wszystkimi 1574 akredytowanymi jednostkami oceniającymi zgodność, przeprowadziło zaplanowane oceny w nadzorze w tych podmiotach, i oceny dodatkowe na wniosek podmiotów, uwzględniające zmiany w zakresach udzielonych akredytacji, oraz zmiany wprowadzone w wymaganiach akredytacyjnych.

RAZEM

WAŻNYCH AKREDYTACJI NA KONIEC ROKU

1596

Złożonych wniosków o akredytację

57

Złożonych wniosków w nadzorze (łącznie), w tym:

2159

wniosków o rozszerzenie zakresu akredytacji

914

wniosków o uaktualnienie zakresu akredytacji

1340

wniosków o przeniesienie akredytacji

66

wniosków o przedłużenie akredytacji

444

Udzielonych akredytacji

50

Akredytacje zawieszone w całości – na dzień 31.12.2018 r.

11

Akredytacje cofnięte

24

Przerwane procesy akredytacji

5

OCENY W PROCESACH AKREDYTACJI:

wizytacje wstępne

19

przeglądy dokumentacji

56

oceny na miejscu

61

obserwacje (prowadzone osobno)

11

OCENY W PROCESACH NADZORU:

oceny na miejscu

1433

obserwacje (prowadzone osobno)

226

przeglądy dokumentacji

465

oceny specjalne

10

Jednym z zadań PCA, wynikającym z ustawy z dnia 13.04.2016 r. o systemach oceny zgodności i nadzoru rynku, jest prowadzenie „*działań popularyzujących i promujących zagadnienia akredytacji, w tym organizowanie szkoleń i prowadzenie działalności wydawniczej*”². Realizowanie rzetelnej polityki informacyjnej, kierowanej zarówno do klientów, konsumentów, jak i innych zainteresowanych stron to jeden z priorytetów w działalności PCA. Rozpowszechnianie informacji jest wielopłaszczyznowe i odbywa się przede wszystkim poprzez działalność szkoleniową, działalność wydawniczą oraz współpracę z mediami. Mając na celu wypracowanie aktywnej i rzetelnej polityki informacyjnej, PCA stara się dotrzeć do jak największej liczby odbiorców, którymi są obecni i potencjalni klienci PCA, audytorzy, eksperci, przedsta-

wiciele administracji rządowej, jak również konsumenci, czyli ogół społeczeństwa.

W 2018 roku, w zakresie działalności informacyjno-promocyjnej i szkoleniowej, zadania realizowane były w oparciu o zdefiniowane priorytety strategiczne i zaplanowane cele:

- Zapewnienie dostępu do aktualnej wiedzy z zakresu funkcjonowania akredytacji jednostek oceniających zgodność z uwzględnieniem nowych form komunikacji (np. szkolenia e-learningowe).
- Zwiększenie zaufania stron zainteresowanych do akredytacji udzielanych przez PCA.
- Wzmocnienie świadomości na temat korzyści z akredytacji.
- Wzmocnienie pozytywnego wizerunku PCA.

2.1 Poszerzenie wiedzy klientów, stron zainteresowanych i ogółu społeczeństwa w zakresie zasad akredytacji, aktualnych wymagań akredytacyjnych oraz nowych kierunków rozwoju akredytacji w Europie i na świecie

Do ważnych wydarzeń służących rozpowszechnianiu szeroko rozumianej wiedzy nt. akredytacji zaliczyć należy spotkania z przedstawicielami poszczególnych branż podczas konferencji, seminariów, czy sympozjów. W 2018 roku przedstawiciele PCA uczestniczyli w spotkaniach organizowanych przez zainteresowane strony, jak również PCA było inicjatorem własnych wydarzeń informacyjno-promocyjnych.

Udział przedstawicieli PCA w zewnętrznych konferencjach i sympozjach

Eksperci PCA na XXIV Sympozjum Klubu POLLAB

Od wielu lat swoją wiedzą i doświadczeniem PCA wspiera działania podejmowane przez Klub POLLAB

(Klub Polskich Laboratoriów Badawczych), włączając w to udział w sympozjach, konferencjach i seminariach skierowanych do przedstawicieli laboratoriów z całej Polski. W 2018 roku pracownicy PCA uczestniczyli w dwóch turach XXIV już sympozjum „Analiza danych w laboratorium” (21–23.05.2018 r. oraz 10–12.09.2018 r.). W ramach dwóch bloków tematycznych szczegółowo omówiono zmiany w nowym wydaniu normy PN-EN ISO/IEC 17025.

Seminarium PCA podczas targów EuroLab 2018

Temat nowelizacji normy PN-EN ISO/IEC 17025 „Ogólne wymagania dotyczące kompetencji laboratoriów badawczych i wzorcujących” był również motywem przewodnim seminarium, które PCA przy-

² Ustawa z dnia 13.04.2016 r. o systemach oceny zgodności i nadzoru rynku (tj. Dz. U. z 2017 r. poz. 1398 ze zm.)

gotowało dla uczestników 20. Międzynarodowych Targów Analityki i Technik Pomiarowych EuroLab (14–16.03.2018 r.). W 2018 roku targi EuroLab obchodziły swój jubileusz 20-lecia. PCA, które od wielu lat nieprzerwanie wspiera merytorycznie kolejne edycje targów otrzymało wyróżnienie.

PCA z dedykowanym wystąpieniem na konferencji Polskiego Komitetu Normalizacyjnego

Zagwarantowanie bezwzględного bezpieczeństwa żywności, wiarygodnej jakości produktów oraz dbanie o stosowanie etycznych praktyk w ramach mechanizmów zrównoważonego rozwoju było przedmiotem zorganizowanej 23 maja 2018 r. przez Polski Komitet Normalizacyjny, w ramach Dnia Normalizacji Polskiej, konferencji zatytułowanej „Bezpieczeństwo i jakość żywności”. W prezentacji PCA pt. „Nowelizacja normy PN-EN ISO 22000 systemy zarządzania bezpieczeństwem żywności”, przedstawione zostały głównie te aspekty, które poprzez usystematyzowane działania dotyczące produkcji bezpiecznej żywności lub opakowań przyczynią się do wydajniejszego zarządzania ryzykiem, a także pełniejszego zrozumienia wymagań stawianych organizacjom funkcjonującym w łańcuchu żywnościowym. W związku z tym, że konferencja cieszyła się

ogromnym zainteresowaniem, zdecydowano się na jej reedycję w dniu 20 listopada 2018 r. z udziałem przedstawicieli PCA.

Udział w konferencji „Innowacje – Pomiary – Akredytacja”

Podkarpackie Centrum Innowacji, wspólnie z Urzędem Marszałkowskim Województwa Podkarpackiego, przy współudziale Rzeszowskich Uczelni, zorganizowało w dniu 1 października 2018 roku konferencję pt. „Innowacje – Pomiary – Akredytacja”. Głównym założeniem przyświecającym jej organizacji było przedstawienie podkarpackiego ekosystemu wsparcia badań i rozwoju, a także przybliżenie nowych wytycznych związanych z akredytacją laboratoriów. PCA zaprezentowało dwie prelekcje nt. roli akredytacji we wspieraniu przedsiębiorców i innowacyjności gospodarki, podkreślając najważniejsze korzyści płynące z akredytacji, a także na temat podstawowych zmian wymagań normy PN-EN ISO/IEC 17025 oraz harmonogramu jej wdrożenia w działalności akredytacyjnej. Wystąpienia przedstawicieli PCA wpisywały się w ideę zaprezentowaną w toku konferencji przez Podkarpackie Centrum Innowacji – utworzenia regionalnej sieci laboratoriów badawczych i wzorcujących.

Panel ekspercki w ramach XI Łódzkiego Europejskiego Forum Gospodarczego

W ramach XI Łódzkiego EUROPEJSKIEGO FORUM GOSPODARCZEGO, w dniu 15 października 2018 roku zorganizowany został panel ekspercki Łódzkiej Okręgowej Izby Inżynierów Budownictwa pt. „Wyroby budowlane a odpowiedzialność inżyniera budownictwa”. W spotkaniu uczestniczyli przedstawiciele okręgowych izb inżynierów budownictwa, powiatowych inspektoratów nadzoru budowlanego i szeroko rozumianej branży budowlanej. Wśród gości specjalnych znaleźli się m.in. Główny Inspektor Nadzoru Budowlanego, przedstawiciel Rady Wyrobów Budowlanych GUNB oraz Pomorski Wojewódzki Inspektor Nadzoru Budowlanego w Gdańsku. Najważniejsze tematy omówione w ramach panelu to m.in.: „Wprowadzenie do obrotu i stosowania wyrobów budowlanych w UE – system europejski i krajowy” oraz „Problemy przy wprowadzaniu do obrotu polskich wyrobów budowlanych na rynkach europejskich”. W swojej prezentacji zatytułowanej „Nadzór nad wydawaniem europejskich i krajowych ocen technicznych” przedstawiciele PCA omówili wymagania akredytacyjne zgodne z obowiązującymi normami oraz etapy procesu akredytacji, zaczynając od złożenia wniosku, poprzez ocenę, decyzję, kończąc na nadzorze.

PCA patronem seminarium pt. „Nowe wyzwania dla laboratoriów”

PCA objęło patronatem seminarium organizowane przez Instytut Chemicznej Przeróbki Węgla i Ogólnokrajową Sieć Laboratoriów Nadzorowanych LABIOMEN pt.: „Nowe wyzwania dla laboratoriów oraz X-lecie działalności Ośrodka Badań Biegłości”. Wydarzenie to odbyło się w dniach 18–19 października 2018 r. Tematem przewodnim seminarium były wymagania normy PN-EN ISO/IEC 17025: 2018-02 istotne z punktu widzenia funkcjonowania laboratoriów posiadających certyfikaty akredytacji. PCA, oprócz objęcia wydarzenia patronatem, wsparło je również merytorycznie, prezentując wymagania znowelizowanej normy PN-EN ISO/IEC 17025.

Konferencja „Prawo i bezpieczeństwo techniczne w perspektywie europejskiej i krajowej”

W siedzibie Ministerstwa Przedsiębiorczości i Technologii w dniach 13–14 listopada 2018 roku zorganizowana została konferencja pod hasłem „Prawo i bezpieczeństwo techniczne w perspektywie europejskiej i krajowej”. Cel, który przyświecał organizatorom konferencji określono jako rozpoznanie eksperckiej wiedzy w zakresie:

- dyrektyw odnoszących się do urządzeń technicznych oraz ich interpretacji na forach Unii Europejskiej,
- projektowanych zmian w przepisach dotyczących dozoru technicznego i harmonizacji przepisów technicznych na wspólnym rynku europejskim.

Do udziału w konferencji zostali zaproszeni eksperci PCA. W swojej prezentacji omówili działania prowadzone przez PCA w trakcie oceny jednostek oceniających zgodność. Dodatkowo, przybliżyli polskie i unijne regulacje prawne, w ramach których realizowane są procesy akredytacji, a także normy akredytacyjne odnoszące się do danych modułów oceny zgodności oraz wymagania specyficzne.

Konferencje organizowane przez PCA

Konferencja PCA z okazji Światowego Dnia Akredytacji

Konferencja PCA pod hasłem „Akredytacja: gwarancją bezpiecznego świata” odbyła się 12 czerwca 2018 roku w Centrum Nauki Kopernik w Warszawie. Doroczne wydarzenie, którego celem była promocja roli i znaczenia akredytacji, jako narzędzia służącego podnoszeniu bezpieczeństwa publicznego, wpisana się w obchody Światowego Dnia Akredytacji, ustanowionego przez międzynarodowe organizacje IAF i ILAC. Konferencja została objęta honorowym patronatem Ministerstwa Przedsiębiorczości i Technologii, a także wpisana do kalendarza imprez towarzyszących obchodom 100-lecia odzyskania przez Polskę niepodległości. W konferencji wzięło udział blisko 180 osób, w tym m.in. Marcin Ociepa, Podsekretarz Stanu w Ministerstwie Przedsię-

Lucyna Olborska, Dyrektor PCA

Fot. R.Korybut-Daszkiewicz

biorczości i Technologii, a także przedstawiciele innych ministerstw i urzędów centralnych, dyrektorzy zagranicznych jednostek akredytujących, kierownicy akredytowanych jednostek oceniających zgodność, członkowie Rady ds. Akredytacji oraz pracownicy PCA. W swoim wystąpieniu, dyrektor PCA Lucyna Olborska, podkreśliła rolę i znaczenie akredytacji w podnoszeniu bezpieczeństwa na świecie. Zaznaczyła też, że jednostki oceniające zgodność działające w niemal wszystkich sektorach gospodarki, poprzez wiarygodnie ocenione produkty i usługi zapewniają bezpieczeństwo obywateli. Natomiast akredytacja PCA gwarantuje spójność krajowego systemu oceny zgodności oraz zapewnia, że akredytowane przez PCA obszary (badania, wzorcowanie, certyfikacja, inspekcja i weryfikacja) są godne zaufania, a dzięki wielostronnym porozumieniom podpisanym przez PCA – uznawane na całym świecie. Akredytacja ułatwia również eksport polskich wyrobów, zarówno na rynki unijne, jak i do krajów spoza Wspólnoty.

Na program konferencji złożyły się prezentacje pracowników PCA, a także wystąpienia zaproszonych gości, w tym:

- Akredytacja w obszarze bezpieczeństwa zdrowia (Etty Feller, General Manager of Israel Laboratory Accreditation Authority i Wiceprzewodnicząca ILAC).
- Rola TAF w zapewnieniu bezpieczniejszego Tajwanu (Brian C.S. Shu, Chief Executive Officer of Taiwan Accreditation Foundation).
- Akredytacja wsparciem dla regulatorów w działaniach na rzecz bezpieczeństwa publicznego na przykładzie akredytacji w obszarach regulowanych (Norman Brunner, Director of Akkreditierung Austria).
- Akredytacja narzędziem dla zapewnienia bezpieczeństwa we wszystkich obszarach życia publicznego (Hanna Tugi, Kierownik Działu Akredytacji Badań i Certyfikacji Żywności PCA).
- Rola akredytowanych jednostek oceniających zgodność w zapewnieniu jakości żywności (Joanna Skrzypczak, Koordynator w Dziale Akredytacji i Certyfikacji Żywności PCA).
- Akredytacja działalności inspekcyjnej a bezpieczeństwo w eksploatacji urządzeń technicznych (Adam Ogrodnik, Wiceprezes Urzędu Dozoru Technicznego).
- Akredytacja laboratorium elementem zapewnienia jakości i bezpieczeństwa środków ochrony indywidualnej służących ochronie życia i zdrowia pracowników (Paulina Kropidłowska z Centralnego Instytutu Ochrony Pracy – Państwowego Instytutu Badawczego, Zakładu Ochron Osobistych).

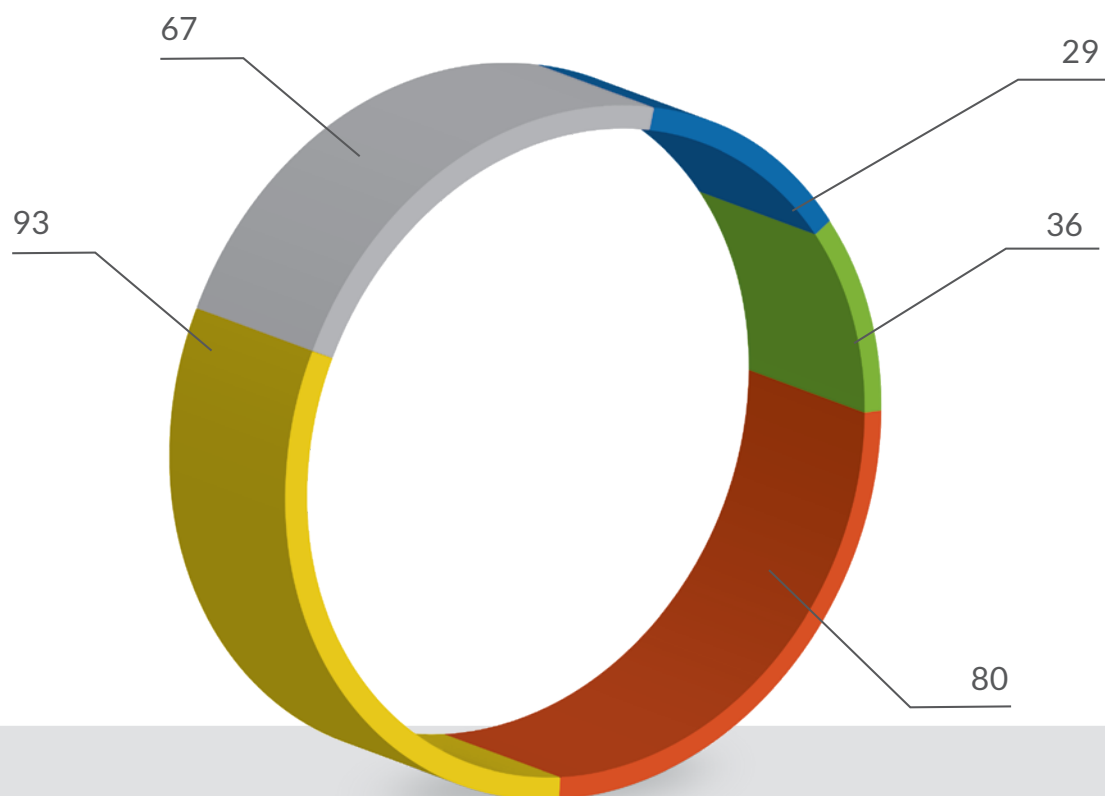

- Akredytowana certyfikacja systemów zarządzania BHP – zmniejszenie zagrożeń dla zdrowia i bezpieczeństwa pracy w przedsiębiorstwie (Jacek Michalak, Prezes Stowarzyszenia na Rzecz Systemów Ociepleń).

Organizacja spotkań z klientami

W 2018 roku PCA zorganizowało 8 spotkań z przedstawicielami jednostek oceniających zgodność, w których łącznie wzięło udział ponad 300 osób.

Spotkania PCA z jednostkami oceniającymi zgodność wg obszarów
(liczba osób)

- Spotkanie z laboratoriami badawczymi (pobieranie próbek odpadów) – 80
- 2 spotkania z jednostkami certyfikującymi wyroby i osoby – 93
- Spotkanie z laboratoriami badawczymi (emisja gazów) – 67
- 3 spotkania z laboratoriami wzorcującymi – 29
- Spotkanie z jednostkami certyfikującymi systemy zarządzania i weryfikatorami EMAS – 36

Spotkanie z przedstawicielami akredytowanych laboratoriów badających emisje ze źródeł stacjonarnych

Spotkanie poświęcone było aspektom wdrożenia w działalności akredytacyjnej PCA programu akredytacji DAB-08 „Akredytacja laboratoriów badawczych wykonujących pomiary emisji gazów lub pyłów do powietrza ze źródeł stacjonarnych” znowelizowanego w związku ze zmianą normy PN-EN ISO/IEC 17025:2018-02 oraz zmianami wprowadzonymi rozporządzeniem Ministra Środowiska z dnia 22.05.2018 r.³ i planowanym wycofaniem specyfikacji technicznej CEN/TS 15675:2009 „Jakość powietrza – Pomiary emisji ze źródeł stacjonarnych – Zastosowanie PN-EN ISO/IEC 17025:2005 do pomiarów okresowych” jako źródła wymagań dla ocen w procesach akredytacji i nadzoru laboratoriów emisyjnych. Omówiono również podejście stosowane w ocenach wynikające z wdrożenia wydłużonego okresu przejściowego wprowadzonego przepisami rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 22.05.2018 r.

Spotkanie z przedstawicielami akredytowanych laboratoriów wykonujących wzorcowania związane z wielkościami geometrycznymi, akustyką oraz materiałami odniesienia

W obszarze akredytacji laboratoriów wzorcujących odbyły się trzy spotkania dziedzinowe z przedstawicielami laboratoriów, wykonujący wzorcowania w zakresie: wielkości geometrycznych (wzorcowanie sit), akustyki oraz materiałów odniesienia. Celem spotkań z laboratoriami działającymi w obszarze wielkości geometrycznych i akustyki było w szczególności omówienie zharmonizowanego sposobu przedstawiania w zakresach akredytacji kompetencji laboratoriów wzorcujących dotyczących wzorcowań oraz pomiarów, a także związanego z tym odpowiedniego sposobu przedstawiania wyników. Przedmiotem spotkania było również omówienie aktualnej sytuacji związanej z rozszerzeniem działalności akredytacyjnej w obszarze producentów materiałów odniesienia i zaprezentowanie jej założeń przedstawicielom laboratoriów wzorcujących i badawczych produkujących materiały odniesienia.

Spotkanie z przedstawicielami laboratoriów badawczych wykonujących badania oraz pobieranie próbek odpadów

Potrzeba przeprowadzenia spotkania z przedstawicielami jednostek wykonujących badania i pobieranie odpadów do oceny zgodności w obszarze regulowanym przepisami prawa wynikała w głównej mierze z faktu opublikowania znowelizowanego wydania normy PN-EN ISO/IEC 17025 oraz konieczności omówienia w kontekście tych zmian, kluczowych aspektów kompetencji laboratoriów akredytowanych w ramach programu DAB-11. Omówiono też kluczowe zagadnienia dotyczące wykorzystania wyników uczestnictwa laboratoriów w programach badań biegłości i porównań międzylaboratoryjnych w procesach akredytacji i nadzoru w ramach programu DAB-11 ze szczególnym wskazaniem aspektów pozwalających na prawidłową ocenę uzyskiwanych wyników w tym zakresie. W ramach oddzielnego bloku tematycznego zaprezentowano wymagania przepisów prawa mających zastosowanie w programie akredytacji DAB-11. W spotkaniu wzięli udział także przedstawiciele Departamentu Gospodarki Odpadami z Ministerstwa Środowiska.

³ Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 22.05.2018 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie wymagań w zakresie prowadzenia pomiarów wielkości emisji oraz pomiarów ilości pobieranej wody (Dz.U. z 2018 r. poz. 1022)

Spotkanie z przedstawicielami akredytowanych jednostek certyfikujących wyroby i jednostek certyfikujących osoby

PCA zorganizowało spotkanie z przedstawicielami jednostek certyfikujących wyroby oraz spotkanie z przedstawicielami jednostek certyfikujących osoby. Miały one na celu zaprezentowanie wprowadzonych i planowanych zmian w dokumentach PCA oraz przedstawienie stanowisk Komitetu EA ds. Certyfikacji oraz Komitetu Technicznego IAF w odniesieniu do pytań zgłaszanych w obszarze działania jednostek certyfikujących wyroby i osoby. Uczestników zapoznano również z informacjami z posiedzeń ww. komitetów. Spotkania umożliwiły wzajemną wymianę poglądów i przedyskutowanie najczęściej pojawiających się problemów związanych z ocenami prowadzonymi przez PCA. Akredytowane podmioty zostały poinformowane o kwestiach, na które PCA planowało położyć szczególny nacisk podczas ocen w 2018 r.

Spotkanie z przedstawicielami akredytowanych jednostek certyfikujących systemy zarządzania i weryfikatorów EMAS

Zorganizowane w kwietniu br. spotkanie miało na celu zaprezentowanie wprowadzonych i planowanych do wdrożenia zmian wymagań akredytacyjnych oraz w zakresie prowadzonej w obszarze jednostek certyfikujących systemy zarządzania i weryfikacji EMAS działalności PCA. Uczestników zapoznano również z informacjami wynika-

jącymi z posiedzeń Komitetu EA ds. Certyfikacji, Komitetu Technicznego IAF oraz FALB. Spotkanie umożliwiło wzajemną wymianę poglądów i przedyskutowanie najczęściej pojawiających się problemów związanych z ocenami prowadzonymi przez PCA. Akredytowane podmioty zostały także poinformowane o kwestiach, na które PCA planowało położyć szczególny nacisk podczas ocen w 2018 r.

Szkolenie e-learningowe

W związku z okresem przejściowym ustanowionym dla wdrożenia w działalności akredytacyjnej wymagań wydania 3. normy ISO/IEC 17025 (do 30 listopada 2020 r.), w celu wsparcia informacyjnego dla ponad 1300 akredytowanych laboratoriów, PCA opracowało i udostępniło wszystkim laboratoriom posiadającym akredytację PCA, szkolenie e-learningowe z zakresu wymagań znowelizowanej normy. Szkolenie zostało przygotowane w formie elektronicznej, jest bezpłatne i dostępne dla personelu akredytowanych laboratoriów. Celem szkolenia jest wsparcie blisko **1300** akredytowanych laboratoriów przy analizie szczegółowych wymagań wydania 3. normy i podejmowaniu działań w celu ich praktycznego wdrożenia w działalności laboratoryjnej. Szkolenie e-learningowe ma zapewnić jednolite zrozumienie przez laboratoria znowelizowanych wymagań i harmonizację podejścia do ich wdrożenia przed upływem okresu przejściowego, a dzięki swojej formie, ma ułatwić dostęp laboratoriom i ich przedstawicielom do niezbędnej wiedzy umożliwiającej realizację tego celu.

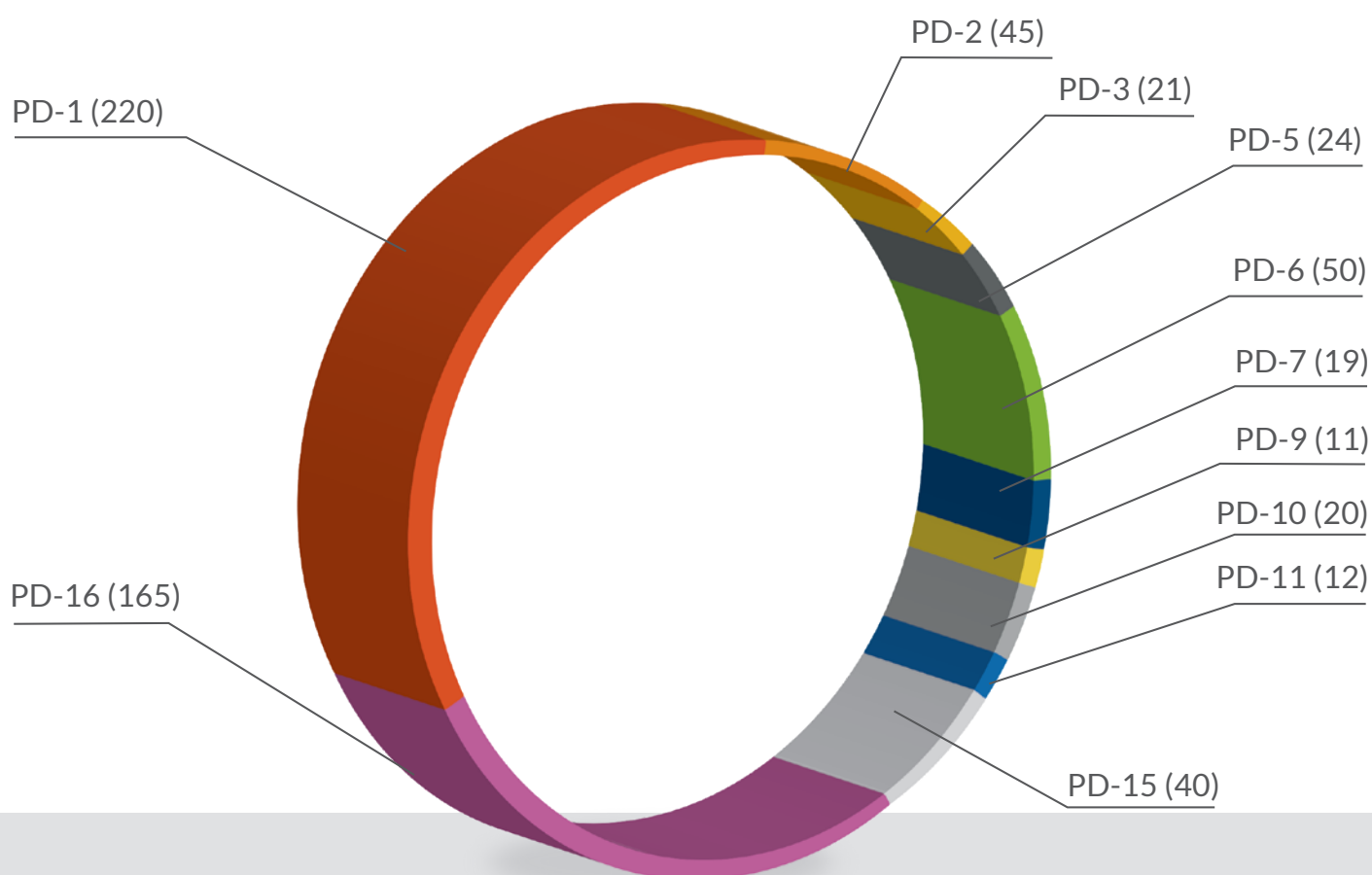

Szkolenia otwarte

W 2018 r. Polskie Centrum Akredytacji przeprowadziło 28 szkoleń otwartych, w których uczestniczyło 627 osób

Szkolenia otwarte – liczba uczestników wg kodu szkolenia

Wykaz tematyczny szkoleń:

- PD-1** System zarządzania według normy PN-EN ISO/IEC 17025:2018-02. (220 os.)
- PD-2** Audyt wewnętrzny w laboratorium. (45 os.)
- PD-3** Droga do akredytacji. Podstawowe elementy oceny PCA. Procedura akredytacji. (21 os.)
- PD-5** Wymagania normy PN-EN ISO/IEC 17020: 2012 z elementami audytu wewnętrznego. (24 os.)
- PD-6** System zarządzania w jednostce certyfikującej wyroby wg normy PN-EN ISO/IEC 17065:2013. (50 os.)
- PD-7** Szkolenie dla audytorów PCA prowadzących ocenę wg normy PN-EN ISO/IEC 17025. (19 os.)
- PD-9** Szkolenie dla audytorów wiodących PCA. (11 os.)
- PD-10** System zarządzania w jednostce certyfikującej osoby wg normy PN-EN ISO/IEC 17024:2012. (20 os.)
- PD-11** System zarządzania w jednostce certyfikującej systemy zarządzania wg normy PN-EN ISO/IEC 17021-1:2015-09. (12 os.)
- PD-15** Metrologia – nadzorowanie wyposażenia pomiarowego w laboratoriach. (40 os.)
- PD-16** Nowelizacja normy ISO/IEC 17025. Kierunki zmian wymagań. (165 os.)

Szkolenia dla audytorów

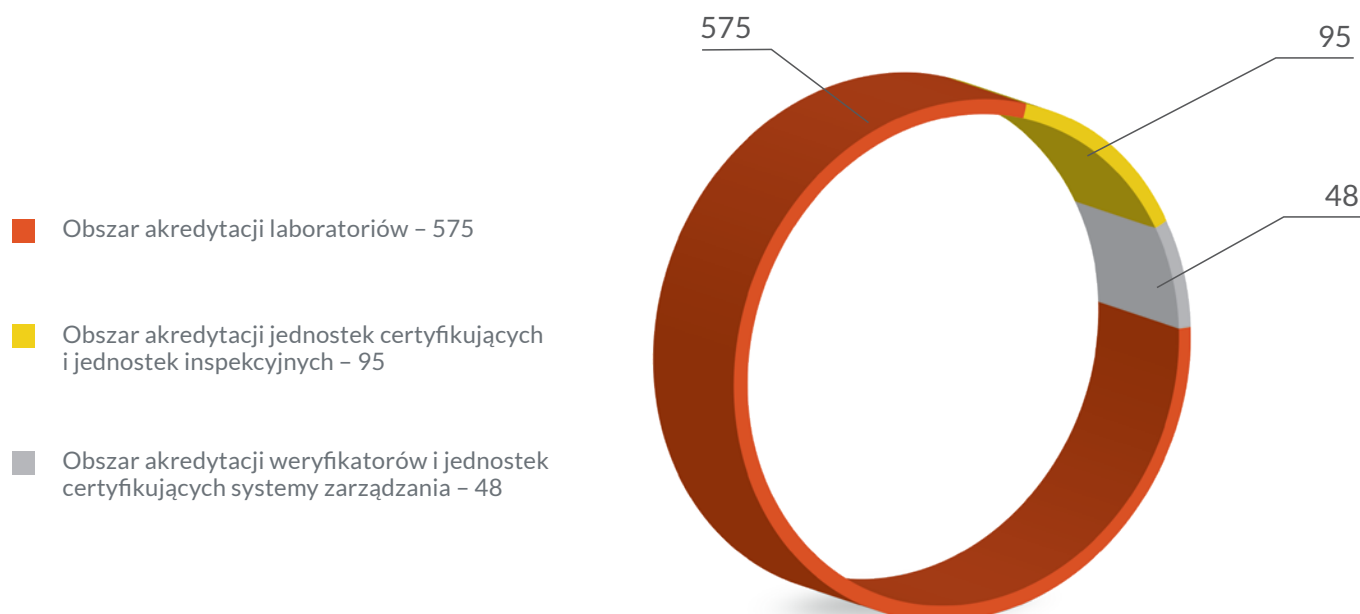
Jednym z priorytetów PCA jest zatrudnianie wysoko wykwalifikowanych audytorów, posiadających specjalistyczną wiedzę, a także dbanie o stały rozwój ich kompetencji. Jest to niezwykle istotne ze względu na wymagane zaufanie do wyników oceny kompetencji akredytowanych przez PCA podmiotów oraz uznanie PCA jako kompetentnego, bezstronnego i wiarygodnego partnera. W tym celu organizowane są szkolenia dla audytorów i ekspertów oraz regularnie monitorowana jest ich praca. Skuteczną formą szkolenia są organizowane przez PCA aktywne warsztaty, mające na celu nie tylko doskonalenie, ale też ujednolicenie oraz harmonizację pracy audytorów, w szczególności w odniesieniu do technik audytowania, formułowania niezgodności i spostrzeżeń oraz sposobu nadzoru nad pracą ekspertów. W związku z opublikowaniem normy PN-EN ISO/IEC 17025 został zorganizowany cykl szkoleń dla audytorów PCA, uwzględniający zmiany w dokumencie. W czterech spotkaniach z obszaru nowelizacji normy PN-EN ISO/IEC 17025 uczestniczyło 458 audytorów.

Łącznie, w ciągu roku, PCA zorganizowało 25 szkoleń wewnętrznych dla 718 audytorów.

Spośród pozostałych obszarów, szkolenia dotyczyły m.in.:

- badań chemicznych żywności,
- badań chemicznych i pobierania próbek powietrza w środowisku pracy,
- certyfikacji wyrobów i inspekcji,
- produkcji rolnej i przetwórstwa żywności,
- systemu zarządzania bezpieczeństwem i higieną pracy,
- Standardu Dobrych Praktyk Wytwarzania i Transportu Pasz GMP+,
- weryfikacji technologii środowiskowych (IETV) w ramach pilotażowego programu Weryfikacji Technologii Środowiskowych (ETV) Unii Europejskiej,
- wzorcowań i badań w obszarze akustyki i drgań,
- systemu zarządzania ciągłością działania,
- certyfikacji systemów zarządzania energią według nowego wydania normy ISO 50001:2018,
- systemu zarządzania bezpieczeństwem żywności.

Szkolenia dla audytorów (liczba uczestników)

Współpraca z wyższymi uczelniami

W 2018 r. Centrum Nauk Biologiczno-Chemicznych Uniwersytetu Warszawskiego, wspólnie z Polskim Centrum Akredytacji, zorganizowało dwa szkolenia otwarte pt.:

- „Spójność pomiarowa w badaniach chemicznych” oraz
- „Szacowanie niepewności pomiaru w praktyce chemicznych laboratoriów badawczych”.

Spotkania te uwzględniały wykłady przedstawicieli PCA z zakresu systemu zarządzania oraz zajęcia praktyczne, realizowane w laboratoriach badawczych Centrum Nauk Biologiczno-Chemicznych UW przez wykwalifikowaną kadrę naukową.

Studia Podyplomowe w zakresie Metrologii Chemicznej.

Współpraca między Wydziałem Chemii Uniwersytetu Warszawskiego a PCA zaowocowała w 2018 roku kolejną edycją studiów podyplomowych w zakresie Metrologii Chemicznej. Studia ukończyło 37 pracowników firm i instytucji zawodowo związanych z pomiarami chemicznymi. Wspólnie z Uniwersytetem od 15 lat dokładamy starań, aby absolwenci studiów dysponowali aktualną wiedzą oraz praktycznymi umiejętnościami, które w bezpośredni sposób przyczynią się do zwiększenia profesjonalizacji wykonywanych zadań w ramach powierzonych obowiązków.

2.2 Wzmocnienie zaufania do akredytacji jako narzędzia potwierdzającego kompetencje jednostek oceniających zgodność oraz podniesienie świadomości na temat roli i znaczenia akredytacji

Opracowywanie i publikacja wydawnictw PCA

Zgodnie z wymogiem ustawowym, nałożonym na PCA w zakresie popularyzacji wiedzy o akredytacji, PCA na bieżąco prowadzi aktywną działalność wydawniczą, wykorzystując przy tym stronę internetową, corocznie publikowane „Sprawozdanie z działalności PCA” oraz magazyn informacyjny „PCA Info – wydarzenia, opinie, perspektywy”. Wspomniane nośniki, poprzez prezentowane w nich treści, ukierunkowane są na klientów, potencjalnych klientów, audytorów, przedstawicieli środowisk naukowych i rządowych oraz inne zainteresowane strony. Głównym celem zamieszczanych w nich treści jest informowanie o działalności i zadaniach realizowanych przez PCA. Służy temu zwłaszcza periodyk informacyjny PCA Info, stanowiący doskonałą platformę wymiany doświadczeń i wiedzy ekspertów związanych z tematyką dotyczącą akredytacji i systemu oceny zgodności. Biuletyn PCA Info, zgodnie z wymogami ustawy o obowiązkowych egzemplarzach bibliotecznych, rozsyłany jest do bibliotek. W 2018 roku opublikowano dwa wydania biuletynu:

Nr 17, wydany w sierpniu, którego motywem prze-

Zdaniem Dyrektora PCA:

„Jedną z kluczowych zalet systemu oceny zgodności i akredytacji jest to, że można je zastosować w prawie każdym sektorze przemysłowym i kontekście biznesowym, od bezpieczeństwa żywności, poprzez ochronę warunków pracy, po wpływ na środowisko i budownictwo [...]”

wodnim były tematy towarzyszące Światowemu Dniu Akredytacji;

Nr 18, wydany w grudniu, którego głównym tematem były informacje oscylujące wokół wdrażania normy PN-EN ISO/IEC 17025:2018-02 przez akredytowane laboratoria.

Publikacje PCA kolportowane są nieodpłatnie na spotkaniach z klientami, audytorami, podczas seminariów, konferencji oraz targów. Dostępne są również jako wydanie cyfrowe na stronie internetowej PCA.

Współpraca z redakcjami dzienników ogólnopolskich i pism branżowych

Popularyzacja wiedzy na temat akredytacji jest jednym z podstawowych zadań statutowych PCA. W wypełnianiu misji informacyjnej, PCA podejmuje między innymi współpracę z licznymi magazynami zajmującymi się tematami ekonomiczno-gospodarczymi (Polish Market, Fakty Magazyn Gospodarczy). Tradycyjnie materiały informacyjne PCA ukazywały się także na łamach branżowego magazynu dedykowanego specyfice pracy laboratoryjnej, LAB – laboratoria, aparatura, badania oraz wydawnictwa Laboratorium – Przegląd Ogólnopolski.

Realizacja filmów informacyjno-promocyjnych

Szeroko zakrojony projekt dotyczący produkcji materiałów filmowych, promujących działalność akredytacyjną oraz jednostki oceniające zgodność jest narzędziem, które w znaczący sposób przyczynia się do budowania rozpoznawalności i wiarygodności PCA. Poszczególne materiały filmowe przygotowywane były w oparciu o precyzyjnie wyselekcjonowany zbiór tematów, spełniających zarówno potrzeby wizerunkowe PCA, jak również zaangażowanych w projekt jednostek oceniających zgodność. Materiały filmowe publikowane są na ogólnodostępnym portalu informacyjnym, z którego korzystają liczne media regionalne na terenie całego kraju. W drugiej połowie 2018 roku zrealizowane i udostępnione zostały trzy filmy, których tematyka poświęcona była zagadnieniom dotyczącym bezpieczeństwa wody na pływalniach, bezpieczeństwa i jakości żywności pokazanego na przykładzie polskich jabłek oraz bezpieczeństwa na drogach. Pod koniec roku wznowiony też został materiał filmowy dotyczący kontroli

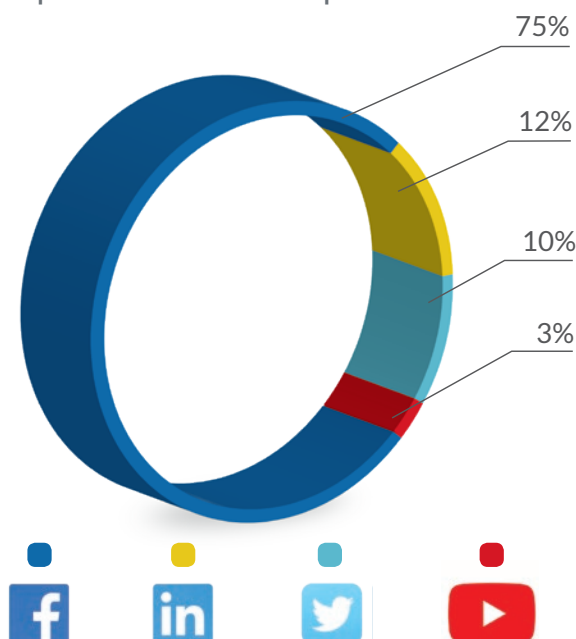
fajerwerków, masowo kupowanych w okolicach nowego roku. Film zanotował znaczącą liczbę odsłon (ponad 149 920 wyświetleń). Informacja pojawiła się na szeregu najpopularniejszych witryn internetowych.

Komunikacja w Mediach Społecznościowych

PCA intensywnie wykorzystuje możliwości komunikacyjne jakie dają media społecznościowe. Prowadzenie swoich profili wpisuje się w strategię komunikacji organizacji międzynarodowych, zrzeszających jednostki akredytujące w Europie i na świecie oraz służy umocnieniu wizerunku PCA jako eksperta w dziedzinie akredytacji. Spójna strategia komunikacyjna PCA za pośrednictwem mediów społecznościowych łączy w sobie zarówno prezentowanie eksperckich materiałów informacyjnych, relacji z kluczowych wydarzeń dot. akredytacji, jak również udostępnianie postów o charakterze luźniejszym, mających na celu przybliżenie złożonej tematyki akredytacji szerokiemu audytorium.

Nowością było zastosowanie animacji graficznych, które w niekonwencjonalny sposób przybliżyły złożoną problematykę akredytacji. Łącznie liczba stale obserwujących strony mediów społecznościowych PCA pod koniec 2018 roku wynosiła 1812 osób, co oznacza wzrost na poziomie 25% w porównaniu z ubiegłym rokiem.

Udział procentowy informacji w podziale na media społecznościowe

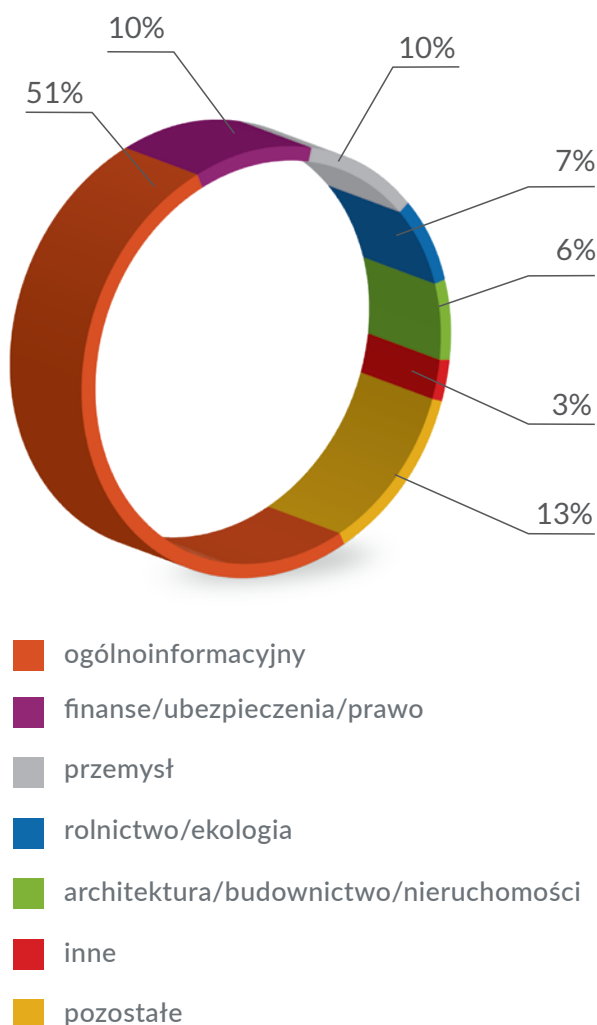

Monitoring informacji w mediach nt. akredytacji prowadzonej przez PCA

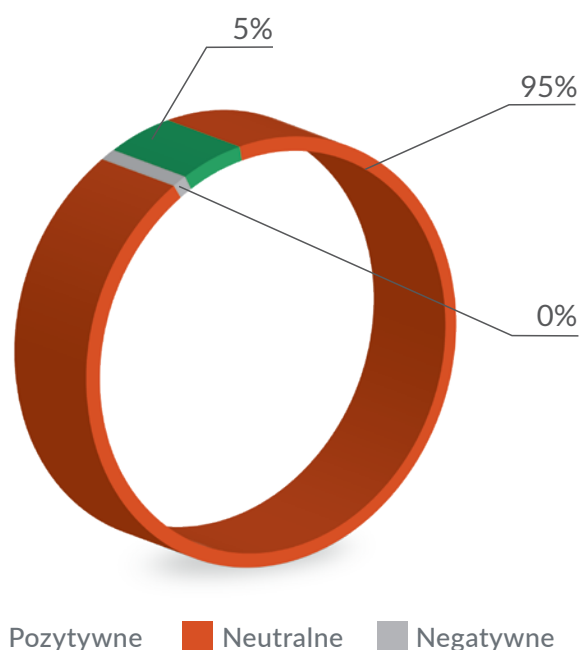
PCA prowadzi stały monitoring informacji dotyczących akredytacji na podstawie materiałów publikowanych w prasie, Internecie (w tym mediach społecznościowych), stacjach radiowych i telewizyjnych. W 2018 roku, w okresie od 1 stycznia do 31 grudnia łącznie ukazały się 1083 informacje objęte raportem w mediach na temat akredytacji prowadzonej przez PCA. Materiały zawarte w prezentowanym zestawieniu zostały sklasyfikowane ze względu na potencjalny wpływ, jaki mogą mieć na kształtowanie wizerunku PCA.

Udział procentowy opublikowanych informacji w podziale na profil

W całym 2018 roku nie zanotowano ani jednej negatywnej wzmianki w mediach o PCA. Zasadnicza większość informacji miała charakter neutralny oraz pozytywny.

Udział procentowy publikacji w podziale na wydźwięk

Współpraca z organami administracji państwowej

Współpraca PCA z organami administracji państwowej to działalność stanowiąca jeden z istotnych priorytetów funkcjonowania PCA jako krajowej jednostki akredytującej oraz stanowi istotny wkład w rozwój gospodarczy kraju. Współpraca ta wiąże się z akredytacją przez PCA jednostek oceniających zgodność, których rezultaty akredytowanej oceny zgodności są wykorzystywane w szeroko rozumianym zakresie ochrony interesów publicznych w szczególności takich jak zdrowie, bezpieczeństwo ogólne i bezpieczeństwo w miejscach pracy, ochrona środowiska, ochrona konsumentów, bezpieczeństwo i jakość żywności, ochrona danych osobowych, czy też w zakresie cyberbezpieczeństwa.

Szczególnym obszarem współpracy PCA z organami administracji państwowej w 2018 roku pozostawał obszar akredytacji jednostek certyfikujących w zakresie ochrony

danych osobowych oraz akredytacji jednostek oceniających zgodność w zakresie właściwym do podejmowanych ocen bezpieczeństwa systemów informatycznych w ramach krajowego systemu cyberbezpieczeństwa. PCA aktywnie współpracowało z Ministerstwem Cyfryzacji w pracach nad:

- ustawą o krajowym systemie cyberbezpieczeństwa (Dz. U. z 2018 r., poz. 1560), w zakresie spełnienia wymogu posiadania akredytacji przez jednostki oceniające zgodność, które będą wykonywały audyty bezpieczeństwa systemów informacyjnych u operatorów usług kluczowych, oraz
- ustawą o ochronie danych osobowych (Dz. U. z 2018 r., poz. 1000), w zakresie spełnienia wymogu posiadania akredytacji przez podmioty ubiegające się o uprawnienie do certyfikacji w zakresie ochrony danych osobowych.

Dodatkowo w 2018 roku PCA aktywnie współpracowało i uczestniczyło w spotkaniach z Ministerstwem Cyfryzacji, PIB NASK, Instytutem Łączności w obszarze projektu „Certyfikacja Cyberbezpieczeństwa” CertiSec-PI dotyczącego wdrożenia w Polsce schematów oceny w zakresie cyberbezpieczeństwa dla różnych rodzajów usług i produktów. Głównym celem tego projektu, jest wzrost konkurencyjności polskich rozwiązań w zakresie bezpieczeństwa teleinformatycznego przez stworzenie polskiego, nowoczesnego systemu oceny i certyfikacji bezpieczeństwa produktów i usług ICT (technologie informacyjno-komunikacyjne), funkcjonującego w europejskich ramach certyfikacji.

Ponadto w 2018 r. PCA współpracowało z:

- Urzędem Ochrony Danych Osobowych w zakresie wymagań normy ISO/IEC 17065 w przypadku akredytacji jednostek certyfikujących ubiegających się o uprawnienie do certyfikacji w zakresie ochrony danych osobowych,
- Ministerstwem Przedsiębiorczości i Technologii (MPiT) w ramach udziału w konferencji „Prawo i bezpieczeństwo techniczne w perspektywie europejskiej i krajowej”, które odbyło się w dniach 13–14.11.2018 r. oraz uczestniczyło w spotkaniu w sprawie środków ochrony indywidualnej w dniu 9.04.2018 r.,
- Ministerstwem Infrastruktury (MI) w sprawie nowelizacji dokumentu DAC-12 - „Akredytacja jednostek certyfikujących rzeczoznawców samochodowych”,
- Ministerstwem Środowiska, w zakresie opiniowania

opracowanych przez PCA dokumentów dotyczących weryfikatorów środowiskowych, tzn.:

- DAVE-01 „Akredytacja weryfikatorów środowiskowych EMAS” wydanie 2 i 3, oraz
- DAVE-02 „Akredytacja weryfikatorów środowiskowych w obszarze gospodarki odpadami” wydanie 2.,
- Ministerstwem Rolnictwa i Rozwoju Wsi w zakresie opiniowania dokumentów dotyczących rolnictwa ekologicznego i integrowanej produkcji roślin, tzn.:
 - DAC-13 „Akredytacja jednostek certyfikujących w zakresie rolnictwa ekologicznego” oraz
 - DAC-23 „Akredytacja jednostek certyfikujących w zakresie integrowanej produkcji roślin” (opiniowanie wraz z Głównym Inspektorem Ochrony Roślin i Nasiennictwa),
- Głównym Inspektorem Jakości Handlowej Artykułów Rolno-Spożywczych (na mocy zawartego w 2015 roku porozumienia o współpracy) w trybie ciągłym w zakresie wzajemnego przekazywania wyników ocen realizowanych w upoważnionych przez Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi jednostkach certyfikujących w rolnictwie ekologicznym, wymiany informacji w obszarach podwyższonego ryzyka oraz opiniowania aktów prawnych związanych z jakością żywności.

Współpraca z Polskim Komitetem Normalizacyjnym

PCA, od początku swojej działalności, współpracuje z Polskim Komitetem Normalizacyjnym w zakresie opiniowania i opracowywania norm. Dzięki uczestnictwu w pracach normalizacyjnych, PCA ma możliwość wpływania zarówno na program prac, jak i na treść powstających krajowych, międzynarodowych i europejskich dokumentów normalizacyjnych. Przedstawiciele PCA aktywnie uczestniczą w pracach następujących Komitetów Technicznych, działających przy PKN:

- KT nr 3 ds. Mikrobiologii Żywności,
- KT nr 6 ds. Systemów Zarządzania,
- KT nr 67 ds. Elektrycznej Aparatury Medycznej,
- KT nr 77 ds. Aparatury Rozdzielczej i Sterowniczej Niskonapięciowej,
- KT nr 157 ds. Zagrożeń Fizycznych w Środowisku Pracy,
- KT nr 159 ds. Zagrożeń Chemicznych i Pyłowych w Środowisku Pracy,
- KT nr 270 ds. Zarządzania Środowiskowego,
- KT nr 276 ds. Zarządzania Bezpieczeństwem i Higieną Pracy,
- KT nr 280 ds. Jakości Powietrza,
- KT nr 300 ds. Medycznych Badań Laboratoryjnych In Vitro,
- KT nr 310 ds. Systemów Zarządzania Bezpieczeństwem Żywności,
- KT nr 322 ds. Materiałów Odniesienia.

W 2018 roku, w ramach prac w ww. Komitetach, PCA opiniowało i głosowało w sprawie szeregu norm z zakresu systemu oceny zgodności. Ponadto, PCA opracowało tłumaczenia 4 norm (ISO/IEC 17025, ISO/IEC 17011, ISO/IEC 17021-2, ISO/IEC 17021-3), nad którymi prowadzone są prace w PKN. Efekty prac komitetów mają zastosowanie zarówno w obszarze funkcjonowania jednostek oceniających zgodność, jak również w obszarze kryteriów warunkujących uzyskanie lub utrzymanie akredytacji w danym obszarze.

Publikowanie informacji nt. akredytacji na stronie internetowej PCA oraz zewnętrznych portalach, w tym prowadzenie wykazów akredytowanych podmiotów

Podstawowym źródłem informacji o działaniach PCA jest strona internetowa – www.pca.gov.pl. Zamieszczając na stronie dokumenty zawierające wymagania akredytacyjne, wzory formularzy i wniosków, obowiązujące akty prawne, wyniki przeprowadzonych kontroli, zapowiedzi wydarzeń, informacje dotyczące współpracy z innymi organizacjami, ogłoszenia przetargowe, informacje o realizowanych działaniach informacyjno-promocyjnych, a także wykazy akredytowanych podmiotów – PCA realizuje kolejne zadanie wynikające z ustawy tj. „prowadzenie wykazu akredytowanych jednostek oceniających zgodność”. Strona zawiera kilkanaście, na bieżąco aktualizowanych podstron, pogrupowanych na działy tematyczne, systematycznie rozwijanych i poszerzanych o nowe elementy. Zgodnie z obowiązującymi przepisami, prowadzony jest również Biuletyn Informacji Publicznej – BIP (www.pca.gov.pl/bip). W ramach BIP publikowane są informacje określone w ustawie o dostępie do informacji publicznej.

Udostępnianie informacji na temat możliwości udziału laboratoriów w badaniach biegłości

Wymagania PCA dotyczące uczestnictwa laboratoriów w badaniach biegłości/porównaniach międzylaboratoryjnych przedstawione są w dokumencie DA-05 „Polityka dotycząca uczestnictwa w badaniach biegłości”. Wychodząc naprzeciw potrzebom laboratoriów, PCA na swojej stronie internetowej wskazuje kierunki poszukiwań możliwych źródeł badań biegłości, bądź też publikuje konkretne programy badań biegłości. W 2018 roku PCA opublikowało informacje o siedmiu dostępnych programach badań biegłości oferowanych przez akredytowanych organizatorów. Programy te dotyczyły między innymi środowiska pracy, badań fizykochemicznych węgla kamiennego, pomiarów wielkości elektrycznych DC i m.c. napięcia stałego i przemiennego, prądu stałego i przemiennego oraz rezystancji multimetrem cyfrowym, badań mechanicznych i badań właściwości fizycznych wyrobów budowlanych.

Zgodnie z ustawą o systemie oceny zgodności i nadzoru rynku jednym z zadań PCA jest „*współpraca międzynarodowa w zakresie akredytacji, w szczególności w ramach członkostwa w jednostce, o której mowa w art. 14 rozporządzenia (WE) nr 765/2008*”. PCA jest członkiem EA (European co-operation for Accreditation), IAF (International Accreditation Forum, Inc.), ILAC (International Laboratory Accreditation Cooperation) oraz FALB (Forum of Accreditation and Licensing Bodies). Członkostwo w tych organizacjach, a w szczególności podpisanie przez PCA wielostronnych porozumień, zapewnia uznawanie w Europie i na świecie wyników oceny zgodności uzyskiwanych przez akredytowane jednostki oceniające zgodność. W 2018 roku, w zakresie współpracy międzynarodowej, realizacja

zdefiniowanych zadań była ściśle powiązana z przyjętymi priorytetami strategicznymi oraz następującymi celami:

- Uznawanie systemu akredytacji w Polsce oraz wyników uzyskiwanych przez akredytowane jednostki oceniające zgodność poprzez pozytywne wyniki ewaluacji w ramach wielostronnych porozumień (EA MLA, IAF MLA, ILAC MRA).
- Wymiana doświadczeń z innymi jednostkami akredytującymi oraz wpływ na kształtowanie systemu oceny zgodności w Europie i na świecie.
- Wpływanie na przyszły kształt, zakres i jednoznaczność wymagań akredytacyjnych, a tym samym reprezentowanie interesów polskich akredytowanych jednostek oceniających zgodność.

3.1 Aktywny udział w tworzeniu europejskiego i międzynarodowego systemu akredytacji, w tym w wielostronnych porozumieniach o wzajemnym uznawaniu

Zgromadzenia ogólne EA, IAF, ILAC

Jednym ze zobowiązań PCA wynikających z członkostwa w organizacjach międzynarodowych jest udział w zgromadzeniach ogólnych, które są najwyższym organem decyzyjnym w strukturach tych organizacji. Ich rolą jest przede wszystkim, ustalanie i zatwierdzanie polityk, strategii i kierunków rozwoju działalności akredytacyjnej w Europie i na świecie, podejmowanie decyzji w sprawach członkostwa, zawieranie porozumień z innymi organizacjami (np. Komisją Europejską i EFTA, UNIDO), zatwierdzanie planów pracy i sprawozdań poszczególnych komitetów oraz planów i sprawozdań finansowych. W zgromadzeniach ogólnych PCA reprezentują Dyrektor PCA oraz Zastępca Dyrektora PCA. W 2018 r. przedstawiciele PCA uczestniczyli w dwóch zgromadzeniach ogólnych EA, w zgromadzeniu IAF, ILAC i połączonym IAF/ILAC.

Szczegółowe informacje na temat zakresu działalności EA, IAF i ILAC, wymagań akredytacyjnych oraz rezolucje podjęte podczas zgromadzeń ogólnych, dostępne są na stronach internetowych tych organizacji: IAF – International Accreditation Forum (www.iaf.nu)

ILAC – International Laboratory Accreditation Cooperation (www.ilac.org)

EA – European co-operation for Accreditation (www.european-accreditation.org)

Udział w komitetach i grupach roboczych oraz ewaluacjach

Dodatkową formą zobowiązań PCA, jako członka organizacji międzynarodowych i sygnatariusza wielostronnych porozumień jest praca w działających przy nich komitetach i grupach roboczych, a także w ewaluacjach zagranicznych jednostek akredytujących (w ramach wielostronnych porozumień o wzajemnym uznawaniu). W 2018 roku kolejnych dwóch audytorów PCA wzięło udział w szkoleniu dla ewaluatorów zorganizowanym przez EA, w tym obie uzyskały status ewaluatora EA (obecnie osiem osób spośród pracowników PCA posiada status ewaluatora EA). W ubiegłym roku siedmiu przedstawicieli PCA wzięło udział w ewaluacjach sześciu zagranicznych jednostek akredytujących: izraelskiej (ISRAC), czeskiej (CAI), irlandzkiej (INAB), hiszpańskiej (ENAC), słowackiej (SNAS) i włoskiej (ACCREDIA).

Jako członkowie komitetów i grup roboczych odpowiedzialnych za poszczególne obszary systemu oceny zgodności, w tym: ds. laboratoriów (włączając laboratoria medyczne), inspekcji, certyfikacji, a także wielostronnych porozumień czy promocji, pracownicy PCA mają możliwość wymiany doświadczeń oraz wpływu na kształtowanie systemu oceny zgodności w wymiarze europejskim i światowym. Rolą komitetów jest zapewnienie jednolitej interpretacji norm i wytycznych, wypracowywanie wspólnych polityk w zakresie prowadzenia procesów akredytacji i nadzoru, realizacja systemu wzajemnych ocen, zgodnie z międzynarodowymi praktykami, a także wspieranie oraz promocja wzajemnego uznawania akredytowanych usług i wyników oceny zgodności. Łącznie w 2018 roku pracownicy PCA uczestniczyli w 50 spotkaniach i szkoleniach odbywających się w ramach organizacji międzynarodowych.

Organizacja spotkania Komitetów EA ds. Certyfikacji oraz Inspekcji

W dniach 11–14 września 2018 r. PCA po raz pierwszy było organizatorem posiedzeń dwóch Komitetów EA: ds. Certyfikacji i ds. Inspekcji. Uczestniczyło w nich blisko 70 przedstawicieli jednostek akredytujących z całej Europy. Rolą Komitetów jest zapewnienie jednolitej interpretacji norm i wytycznych stosowanych przez jednostki akredytujące, harmonizacja podejścia do oceny kompetencji akredytowanych podmiotów, a także wypracowywanie wspólnych polityk w zakresie realizacji procesów akredytacji i nadzoru jednostek certyfikujących i inspekcyjnych, uwzględniających międzynarodowe praktyki, a tym samym wspieranie i pogłębianie podstaw wzajemnego uznawania akredytowanych usług i wyników oceny zgodności. Spotkania poprowadzone były w formie paneli otwartych i warsztatów.

3.2 Współpraca bilateralna z zagranicznymi jednostkami akredytującymi oraz współpraca w ramach polityki transgranicznej

Realizacja zadań w ramach polityki transgranicznej

PCA współpracuje z zagranicznymi jednostkami akredytującymi w zakresie prowadzenia ocen oddziałów jednostek oceniających zgodność zlokalizowanych na terenie Polski, jak również ocen akredytowanych przez PCA jednostek działających poza terytorium Polski. Politykę PCA dotyczącą akredytacji jednostek oceniających zgodność poza granicami Polski, świadczenia akredytowanych usług poza granicami Polski przez akredytowanie przez PCA jednostki oceniające zgodność oraz politykę dotyczącą współpracy z zagranicznymi jednostkami akredytującymi w przypadku akredytacji transgranicznej określa dokument DA-07 „Polityka dotycząca akredytacji transgranicznej”. W 2018 roku PCA zrealizowało 16 ocen na zlecenie zagranicznych jednostek akredytujących, w tym:

6 dla UKAS (Wielka Brytania), 8 dla DAkkS (Niemcy), 1 dla ACCREDIA (Włochy) i 1 dla CAI (Czechy).

Wymiana informacji z zagranicznymi jednostkami akredytującymi w ramach zawartych porozumień

Realizując postanowienia umowy zawartej pomiędzy PCA a mołdawską jednostką akredytującą (National Accreditation Centre of Republic of Moldova – MOLDAC), wynikającej z protokołu Polsko-Mołdawskiej Komisji ds. Współpracy Gospodarczej, w grudniu 2018 roku PCA gościło, w ramach wizyty studyjnej, Dyrektora wraz z czterema przedstawicielami kierownictwa MOLDAC. Dodatkowo zorganizowane zostało spotkanie w akredytowanej przez PCA jednostce certyfikującej osoby – Urzędzie Dozoru Technicznego.

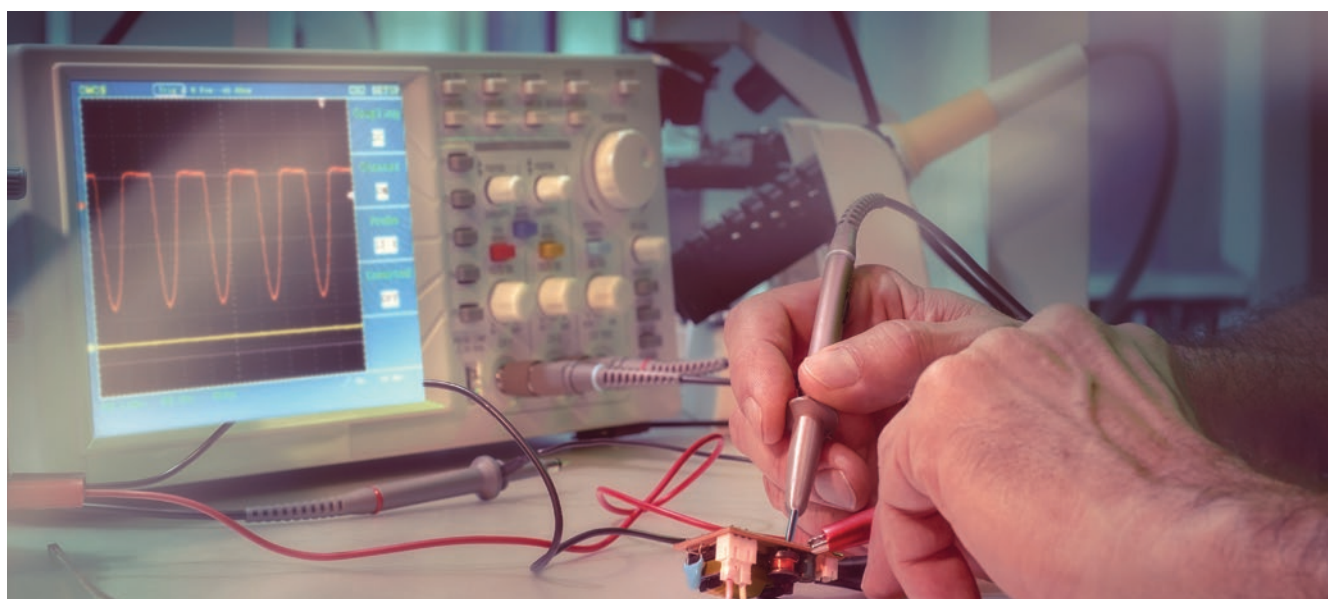
Współpraca z Taiwan Accreditation Foundation w obszarze regulowanym

Współpraca PCA z tajwańską jednostką akredytującą (Taiwan Accreditation Foundation, TAF) realizowana jest od 2016 r. Podczas VI Konsultacji Gospodarczych Polska – Tajwan podpisane zostało wówczas porozumienie, którego przedmiotem była m.in. wymiana informacji i doświadczeń w zakresie akredytacji jednostek oceniających zgodność, wzajemny udział w szkoleniach, konferencjach i warsztatach organizowanych dla audytorów i ekspertów prowadzących procesy akredytacji i nadzoru jednostek oceniających zgodność, a także obserwacja realizowanych ocen. Zgodnie z zapisami ww. porozumienia systematycznie realizowany jest plan współpracy pomiędzy obiema jednostkami, którego jednym z elementów jest zapoznanie się z systemami oceny zgodności i programami akredytacji jednostek oceniających zgodność w odniesieniu do wyrobów elektrycznych i elektronicznych funkcjonujących w Polsce (w tym Unii Europejskiej) oraz na Tajwanie, a także wymaganiami unijnymi dla produktów ekologicznych, regionalnych i tradycyjnych. W tym świetle planowane jest podpisanie kolejnego porozumienia dotyczącego aspektów technicznych oceny zgodności wyrobów w obszarach regulowanych prawnie. Jego podpisanie przewidywane jest podczas kolejnych Konsultacji Gospodarczych Polska – Tajwan, które odbędą się

w 2019 roku, w Warszawie. Współpraca pomiędzy PCA i TAF jest ukierunkowana na zapewnienie spójności w działaniach związanych z przeprowadzaniem ocen jednostek oceniających zgodność, co w konsekwencji może przyczynić się do umożliwienia dostępu do tajwańskiego rynku niektórych polskich towarów.

Wdrożenie protokołu CETA

W dniach 18–19 grudnia 2018 r. przedstawiciele PCA uczestniczyli w warsztatach poświęconych wdrożeniu protokołu CETA (Comprehensive Economic Trade Agreement), zorganizowanych przez sekretariat EA. Warsztaty były prowadzone przez Standards Council of Canada (SCC), a uczestniczyło w nich 21 przedstawicieli z 15 krajowych jednostek akredytujących. Kompleksowa umowa gospodarcza i handlowa (CETA) podpisana między UE i Kanadą w 2016 roku ma na celu zacieśnienie stosunków gospodarczych i rozwój handlu między UE a Kanadą. Umowa CETA zawiera również Protokół o wzajemnym uznawaniu wyników oceny zgodności (Protokół CA). Podczas warsztatów przedstawiono kanadyjski system prawny w odniesieniu do akredytacji jednostek oceniających zgodność w obszarze certyfikacji produktów, procesów i usług, co pomoże krajowym jednostkom akredytującym w akredytacji jednostek oceniających zgodność w ramach CETA, zgodnie z wymaganiami kanadyjskimi.

W 2018 roku, w zakresie doskonalenia działalności PCA, realizacja zdefiniowanych zadań była ściśle powiązana z przyjętymi priorytetami strategicznymi oraz następującymi celami:

- Realizacja działań związanych z funkcjonowaniem ogólnego systemu zarządzania, kontroli zarządczej, systemu zarządzania działaniami antykorupcyjnymi i systemu zarządzania bezpieczeństwem informacji.
- Zapewnienie przychodów w wysokości umożliwiają-

cej ciągłość działania PCA oraz zachowanie zasady non profit.

- Projekt e-akredytacja – realizacja projektu w ramach Programu Operacyjnego Polska Cyfrowa – Działanie 2.1 Wysoka dostępność i jakość e-usług publicznych.
- Wdrożenie zasady pozostawiania raportów Klientom na ocenie na miejscu.
- Doskonalenie systemu monitorowania procesów akredytacji z uwzględnieniem skutecznej komunikacji z klientem.

4.1 Zapewnienie funkcjonowania kontroli zarządczej, zgodnie z wdrożonym systemem zarządzania wg PN-EN ISO/IEC 17011, systemem zarządzania działaniami antykorupcyjnymi oraz systemem zarządzania bezpieczeństwem informacji

System zarządzania w PCA funkcjonuje w oparciu o wymagania określone w rozporządzeniu (WE) nr 765/2008, ustawie o systemach oceny zgodności i nadzoru rynku, w normie PN-EN ISO/IEC 17011 oraz zgodnie z zobowiązaniami wynikającymi z zawartych wielostronnych porozumień EA MLA, ILAC MRA, IAF MLA, a także przepisami przewidzianymi dla jednostek sektora finansów publicznych. PCA posiada wdrożony system zarządzania działaniami antykorupcyjnymi oraz system zarządzania bezpieczeństwem informacji. System zarządzania PCA spełnia wymagania właściwe dla funkcjonowania kontroli zarządczej w jednostce sektora finansów publicznych.

Działalność PCA w 2018 r. realizowana była w oparciu o zatwierdzony przez Radę ds. Akredytacji projekt rocznego planu działania, przekazany do Ministra Przedsiębiorczości i Technologii w trybie art. 47 ust. 6 ustawy o systemach oceny zgodności i nadzoru rynku. Roczny plan działania PCA wynika z zadań ustawowych oraz z polityki jakości PCA, określającej priorytety strategiczne. Roczny plan działania PCA na 2018 r. wg ustawy o systemach oceny zgodności i nadzoru rynku jest spójny z zatwierdzonym planem działalności PCA wynikającym z ustawy o finansach publicznych oraz planem działalności Ministerstwa Przedsiębiorczości i Technologii na 2018 r.

Realizacja planów działania PCA, w szczególności wskazane w planach mierniki podlegały monitorowaniu

i bieżącej sprawozdawczości. W 2018 r. odbył się przegląd zarządzania oraz cyklicznie przeprowadzono kolegia, podczas których podejmowano ustalenia dotyczące doskonalenia funkcjonowania systemu zarządzania w PCA. Podejmowane działania doskonalące skupiały się przede wszystkim na diagnozie obszarów o podwyższonym poziomie ryzyka w odniesieniu do realizacji planu działania PCA (podjęto 81 ustaleń wspierających realizację celów i zadań PCA).

Rada ds. Akredytacji

Rada ds. Akredytacji jest organem PCA utworzonym na mocy ustawy o systemach oceny zgodności i nadzoru rynku (art. 40).

W 2018 r. skład Rady ds. Akredytacji ulegał zmianie. Na członka Rady powołano Jana Pawelca, jako przedstawiciela Ministra Przedsiębiorczości i Technologii oraz Łukasza Rymarza, jako przedstawiciela Ministra Inwestycji i Rozwoju.

W trakcie roku odbyły się 4 posiedzenia Rady ds. Akredytacji. Podczas posiedzeń omawiano kluczowe dla funkcjonowania PCA zagadnienia, w szczególności:

- sprawozdanie z działalności finansowej i merytorycznej PCA za 2017 r.,
- wniosek Dyrektora PCA odnośnie podziału zysku PCA za rok 2017,

- projekt planu działania Polskiego Centrum Akredytacji na rok 2018,
- zmiany do planu finansowego Polskiego Centrum Akredytacji na 2018 r.,
- kandydaturę nowego członka Komitetu Odwoławczego,
- zmiany w cenniku PCA.

Członkowie Rady aktywnie uczestniczyli też w opracowywaniu dokumentów PCA, przekazując komentarze do projektów siedmiu dokumentów dotyczących działalności akredytacyjnej. Rada podjęła łącznie 13 uchwał, z czego 9 podjęto na posiedzeniach, a 4 w trybie głosowań elektronicznych.

Komitet Odwoławczy

Zgodnie z art. 57 ust. 1 ustawy o systemach oceny zgodności i nadzoru rynku przy PCA działa Komitet Odwoławczy, do którego klienci PCA mają prawo odwołać się od decyzji udzielenia, odmowy udzielenia, cofnięcia, zawieszenia lub ograniczenia zakresu akredytacji. W 2018 r. do Komitetu Odwoławczego nie wpłynęło żadne odwołanie od decyzji PCA.

W 2018 r. na członka Komitetu Odwoławczego powołano Michała Rzytkiego, jako przedstawiciela Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi.

Na dzień 31.12.2018 r. przed Naczelnym Sądem Administracyjnym prowadzone były dwie sprawy dotyczące odwołań wniesionych do Komitetu Odwoławczego w latach 2014 i 2016.

Zarządzanie kapitałem ludzkim

Jednym z ważniejszych zasobów jednostki akredytującej jest jej personel. Zatrudnienie doświadczonych i kompetentnych pracowników ma szczególne znaczenie ze względu na to, że to od ich wiedzy i umiejętności zależy jakość realizowanych procesów akredytacji i nadzoru. Wielozakresowość realizowanych zadań nakłada też na PCA obowiązek podejmowania szeregu działań, mających na celu monitorowanie i harmonizację pracy swojego personelu. Do prowadzenia działalności akredytacyjnej PCA korzysta z personelu stałego, szerokiej bazy audytorów i ekspertów oraz członków

komitetów technicznych. Pracownicy zewnętrzni tj. audytorzy i eksperci oraz członkowie komitetów technicznych zapewniają PCA dostęp do specyficznej wiedzy eksperckiej i są angażowani do prowadzenia ocen jednostek ubiegających się o akredytację, jak również w procesy podejmowania decyzji w sprawie akredytacji oraz w działania w ramach rozwoju działalności akredytacyjnej. Na koniec 2018 r., w PCA zasoby personalne kształtowały się następująco:

78

pracowników etatowych

699

audytorów i ekspertów

87

członków komitetów technicznych

Działania podejmowane w obszarze zarządzania kapitałem ludzkim ukierunkowane były na rozwój bazy audytorskiej oraz rozwój kompetencji personelu stałego. W tym celu w 2018 roku wdrożono w PCA nowy system oceny pracowniczej. Pozwoliło to na zdiagnozowanie poziomu miękkich kompetencji pracowników PCA i wyznaczenie celów rozwojowych, które mają wpłynąć na sprawniejszą realizację procesów.

Mając na uwadze rozwój audytorów, kandydaci każdorazowo przechodzą wielostopniowy program szkoleń i stażu praktycznego podczas ocen przeprowadzanych u klientów PCA. W 2018 r. 11 osób (w tym 9 pracowników PCA) uzyskało kwalifikację audytora wiodącego. Ponadto 21 osób z bazy audytorskiej zostało zatwierdzonych na wyższe statusy w ramach procesu stażo-

Działania podejmowane w obszarze zarządzania kapitałem ludzkim ukierunkowane były na rozwój bazy audytorskiej oraz rozwój

kompetencji personelu stałego.

wania na audytora technicznego. Rok 2018 to także zmiany kadrowe w obszarze personelu stałego. W ciągu roku zatrudniono 5 osób, natomiast rozwiązano umowę z 7 osobami. Od 1 stycznia 2019 r. planowane jest zatrudnienie 2 osób. Stan zatrudnienia na 31.12.2018 r. wynosił 78 osób.

Komitety techniczne

Przy PCA działają: Komitet Techniczny ds. Akredytacji (KTA), Komitety Techniczne Specjalistyczne (KTS) oraz Grupy Ekspertckie (GE). Komitety techniczne powołane zostały w celu zagwarantowania niezależności oraz rzetelności opinii i analiz. PCA dokłada wszelkich starań, aby ich członkowie nie podlegali handlowym, finansowym i innym naciskom, które mogłyby mieć wpływ na bezstronność wydawanych opinii.

W 2018 r. KTA zaopiniował 128 spraw dotyczących dokumentów PCA, procesów podejmowania decyzji, analizy merytorycznej aktualizowanych norm technicznych oraz interpretacji wymagań akredytacyjnych. W 2018 r. przy PCA działały następujące Komitety Techniczne Specjalistyczne:

- Komitet Techniczny Specjalistyczny ds. Środowiska,
- Komitet Techniczny Specjalistyczny ds. Rolnictwa i Żywności,

- Komitet Techniczny Specjalistyczny ds. Budownictwa. W 2018 r. funkcjonowały i zakończyły swoją działalność:

- Komitet Techniczny Specjalistyczny ds. Oceny i Certyfikacji Produktów Informatycznych,
- Komitet Techniczny Specjalistyczny ds. Medycznych Laboratoriów Diagnostycznych,
- Komitet Techniczny Specjalistyczny ds. Integrowanej Produkcji Roślin.

Grupy Ekspertckie (GE) są zespołami specjalistów-ekspertów, powoływanymi w celu wydania merytorycznej opinii dotyczącej określonego zagadnienia technicznego lub rozwiązania określonego zagadnienia. W 2018 r. przy PCA działała Grupa Ekspertcka ds. Akredytacji Laboratoriów Urzędowych Państwowej Inspekcji Ochrony Roślin i Nasiennictwa.

Ocena działalności PCA – kontrole i audyty

W minionym roku w PCA odbyły się 2 kontrole przeprowadzone przez organy zewnętrzne:

- w styczniu przeprowadzona została kontrola w ramach projektu e-Akredytacja – platforma obsługi i zarządzania e-usługami w ramach procesów akredytacji i nadzoru w obszarze systemu oceny zgodności. Kontrolę przeprowadziło Centrum Pro-

jektów Polska Cyfrowa. PCA podjęło natychmiastowe działania w stosunku do sformułowanego zalecenia oraz uwzględniło w dalszym prowadzeniu projektu rekomendacje zespołu kontrolującego,

- w kwietniu zakończyła się kontrola Najwyższej Izby Kontroli: Wykonanie budżetu państwa w 2017 r. – wykonanie planu finansowego Polskiego Centrum Akredytacji w 2017 roku. Kontrola zakończyła się wynikiem pozytywnym, nie identyfikując nieprawidłowości w wykonaniu planu finansowego w 2017 r. oraz nie formułując wniosków pokontrolnych.

Ponadto, przeprowadzono w PCA pięć audytów wewnętrznych. Audyty objęły następujące obszary: stosowanie dokumentów EA, IAF, ILAC w działalności akredytacyjnej, zarządzanie personelem, obsługa komitetów technicznych, system zarządzania bezpieczeństwem informacji oraz system zarządzania działaniami antykorupcyjnymi. Na zlecenie Ministra Finansów przeprowa-

dzono także audyt zlecony w zakresie realizacji w latach 2016–2017 przez jednostki administracji rządowej obowiązków wynikających z Zaleceń Rady Ministrów w sprawie uwzględniania przez administrację rządową aspektów społecznych w zamówieniach publicznych. W wyniku przeprowadzonych czynności audytowych na bieżąco podejmowano działania doskonalące.

W 2018 r. przeprowadzono także audyt, którego celem było dokonanie oceny zgodności procesów przetwarzania i zabezpieczania danych osobowych z przepisami rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/679 z dnia 27 kwietnia 2016 r. w sprawie ochrony osób fizycznych w związku z przetwarzaniem danych osobowych i w sprawie swobodnego przepływu takich danych oraz uchylenia dyrektywy 95/46/WE (ogólne rozporządzenie RODO). Audyt był podstawą udoskonalenia zasad kontroli zarządczej mających na celu zapewnienie zgodności z przepisami rozporządzenia RODO.

4.2 Zapewnienie przychodów w wysokości umożliwiającej ciągłość działania PCA oraz zachowanie zasady non profit

Zgodnie z art. 51. ustawy o systemach oceny zgodności i nadzoru rynku, a także z zapisem par. 4 ust. 3 rozporządzenia Ministra Rozwoju i Finansów z dnia 7 listopada 2016 r. w sprawie sposobu ustalania opłat za czynności związane z akredytacją⁴ PCA w 2018 roku dokonało przeglądu cennika. Celem było ustalenie stawek opłat zapewniających pokrycie kosztów czynności związanych z akredytacją przy jednoczesnej realizacji działalności nienastawionej na zysk. W wyniku przeglądu znowelizowany został dokument DA-04 „Cennik opłat za czynności związane z akredytacją” (wydanie 14 z 22.10.2018 r.) konsultowany z wszystkimi zainteresowanymi stronami. Znowelizowany cennik obowiązuje od 1 stycznia 2019 r. i został wprowadzony w związku ze zmianą struktury procesu akredytacji jednostek oceniających zgodność, wynikającą z nowelizacji normy PN-EN ISO/IEC 17011 oraz potrzebą zapewnienia większej transparentności i jednoznaczności zasad kalkulowania kosztów w oparciu o ich pracochłonność. W znowelizowanym cenniku uwzględniono również zasady kalkulowania kosztów ocen i opłat z tytułu

uczestnictwa w krajowym systemie akredytacji dla producentów materiałów odniesienia (RM), w związku z rozszerzeniem przez PCA działalności akredytacyjnej o nowy obszar oceny zgodności.

Zmiany cennika, w szczególności dotyczą:

- przyjęcia zasady ustalania kosztów oceny w oparciu o jej pracochłonność określoną na podstawie rzeczywistej liczby dni trwania oceny,
- powiązania pracochłonności poszczególnych ocen z liczbą wymaganych dla jej przeprowadzenia audytorodni,
- ustalenia kosztów audytorodnia kalkulacyjnego w powiązaniu z rodzajem oceny i kategorią audytora.

Wdrożenie powyższych zasad pozwala w przejrzysty sposób szacować koszty oceny (istotne dla jednostek oceniających zgodność i PCA z punktu widzenia planowania kosztów) w powiązaniu z liczbą dni oceny na miejscu lub z oceną w formie przeglądu dokumentów i zapisów. Stosowanie zasad kalkulacji oceny w oparciu o audytorodzień pozwoli również w kolejnym etapie nowelizacji cennika powiązać i ustalać liczbę audytorodni

⁴ Rozporządzenie Ministra Rozwoju i Finansów z dnia 7 listopada 2016 r. w sprawie sposobu ustalania opłat za czynności związane z akredytacją jednostek oceniających zgodność oraz maksymalnych wysokości tych opłat (Dz. U. 2016 poz. 1850)

wymaganych dla oceny w procesie akredytacji i w całym cyklu nadzoru, bezpośrednio z wnioskowanym/posiadany zakres akredytacji. Wprowadzona w 2018 r. nowelizacja cennika nie będzie miała istotnego wpływu na przychody osiągane przez PCA.

Ponadto kontynuowane były decyzje o przeprowadzeniu ocen na koszt PCA w związku z aktualizacją zakresów akredytacji wynikających z opublikowania:

- Komunikatu nr 225 z dnia 25.05.2017 r. w sprawie stosowania przez akredytowane laboratoria badawcze znowelizowanego wydania normy PN-EN ISO 6579-1:2017-04,
- Komunikatu nr 226 z dnia 25.05.2017 r. w sprawie stosowania przez akredytowane laboratoria badawcze zmiany do normy PN-EN ISO 9308-1:2014-12/A1:2017-04,

- Komunikatu nr 252 z dnia 9.03.2018 r. w sprawie zmian zakresów akredytacji jednostek certyfikujących systemy zarządzania bezpieczeństwem pracy według normy PN-N-18001:2004 i BS OHSAS 18001:2007. Łącznie w 2018 r. przeprowadzono 65 ocen na koszt PCA.

Realizowano również prace nad udoskonaleniem mechanizmów planowania i monitorowania przychodów, szczególnie w obszarze rozszerzenia i uaktualnienia zakresów oceny. W czwartym kwartale 2018 r. wdrożono (obecnie jest w fazie testowania) narzędzie analityczne, które w przyszłości będzie zaimplementowane do systemu e-Akredytacja. Umożliwia ono pozyskanie danych niezbędnych do szczegółowej analizy finansowej, w celu planowania przychodów przy zachowaniu zasady nonprofit.

4.3 Projekt e-akredytacja – realizacja projektu w ramach Programu Operacyjnego Polska Cyfrowa – Działanie 2.1 Wysoka dostępność i jakość e-usług publicznych

W 2018 r. PCA kontynuowało działania związane z realizacją projektu pt. „e-Akredytacja – platforma obsługi i zarządzania e-usługami w ramach procesów akredytacji i nadzoru w obszarze systemu oceny zgodności” w Programie Operacyjnym Polska Cyfrowa 2014–2020, e-administracja i otwarty rząd – II oś priorytetowa POPC, działanie 2.1. Wysoka dostępność i jakość e-usług publicznych. Celem projektu jest działanie na rzecz rozwoju gospodarczego kraju poprzez zmniejszenie administracyjnych obciążeń, z którymi spotykają się jednostki oceniające zgodność podczas ubiegania się o akredytację oraz podczas jej późniejszego nadzoru. Wdrożone w ramach projektu e-usługi pozwolą na zwiększenie zakresu obsługi klientów przez PCA, z zastosowaniem alternatywnych sposobów załatwiania spraw związanych z udzieleniem i utrzymaniem akredytacji.

W 2018 roku PCA realizowało zadania wynikające z przyjętego w projekcie harmonogramu. W konsekwencji podjętych działań została dostarczona i zainstalowana w siedzibie PCA zawansowana platforma sprzętowa prze-

znaczona do obsługi systemu e-Akredytacja. Wykonawca przeprowadził prace analityczne i przygotował projekt techniczny opisujący szczegółowo wszystkie komponenty systemu informatycznego. Od połowy roku trwały także intensywne prace programistyczne nad stworzeniem powiązanych logicznie modułów oprogramowania. Już w pierwszej fazie implementacji zrealizowano szereg funkcjonalności systemu, m. in. przygotowane zostały mechanizmy wewnętrznych aplikacji, elementów GUI, projektowania formularzy itp. Biorąc pod uwagę fakt, że projekt jest bardzo rozbudowany i obejmuje najważniejsze obszary działalności PCA, do jego obsługi powołane zostały dodatkowe zespoły zadaniowe składające się z doświadczonych pracowników, którzy na bieżąco dokonują analizy i oceny dokumentów projektowych oraz prowadzonych przez wykonawcę działań. W IV kwartale w drodze postępowania ofertowego wyłoniono wykonawcę usług promocyjnych. Projekt e-Akredytacja realizowany jest od IV kwartału 2016 roku, a jego zakończenie zaplanowano na II kwartał 2019 roku.

4.4 Wdrożenie zasady pozostawiania raportów klientom na ocenie na miejscu

PCA wprowadziło do stosowania nowe wzory raportów z ocen dla wszystkich jednostek oceniających zgodność (11 kompletów). Wzory raportów zostały opracowane z podziałem na rodzaje jednostek, których zakres odpowiada celom oraz zadaniom ocen kompetencji technicznych jednostek oceniających zgodność realizowanych w procesach akredytacji i nadzoru. Wdrożenie nowej formy raportowania miało na celu dokumentowanie wyników ocen w procesach akredytacji i nadzoru w sposób zgodny z wymaganiami nowego wydania normy PN-EN ISO/

IEC 17011 i miarodajny dla procesu podejmowania decyzji dotyczących akredytacji jednostek oceniających zgodność. Niewątpliwą zaletą nowych wzorów raportów jest taka, że umożliwia ich częściowe przygotowanie przed oceną na miejscu i pozostawienie końcowych wersji na zakończenie oceny. Raporty dostosowane są do nowego podejścia do ocen, bazującego na rozpatrywaniu ryzyka, określającego obszary działalności jednostek wymagające właściwego próbkowania.

4.5 Doskonalenie systemu monitorowania procesów akredytacji z uwzględnieniem skutecznej komunikacji z klientem

W celu zapewnienia wysokiej jakości świadczonych usług, PCA systematycznie zbiera opinie klientów oraz reaguje na wszelkie sygnały dotyczące jakości prowadzonych działań, stosując następujące narzędzia:

- uwagi i zastrzeżenia do przebiegu oceny lub otrzymanego raportu – od roku 2016 liczba zastrzeżeń do treści raportu sukcesywnie spada, mimo stale zwiększającej się liczby przeprowadzanych ocen. W 2018 r. na 2281 ocen PCA otrzymało 39 zastrzeżeń,
- ankieta satysfakcji klienta – w ankiecie udział wzięło 662 respondentów (na 2281 ocen). Najwyżej ocenianymi obszarami w roku 2018 były: współpraca z osobami prowadzącymi procesy w PCA, funkcjonowanie zespołów oceniających oraz jakość współpracy z PCA. 98% respondentów bardzo dobrze i dobrze oceniała te obszary. Wysoko notowana była też współpraca w zakresie rozliczeń finansowych, w tym otwartość na zgłaszane problemy i potrzeby oraz wyjaśnianie zagadnień związanych z płatnościami, a także przygotowanie i realizacja oceny (97% respondentów oceniało współpracę w tym obszarze na poziomie dobrym i bardzo dobrym). Ponad 95% ankietowanych uważa także, że terminowość

przekazywania raportów z ocen jest na bardzo wysokim poziomie,

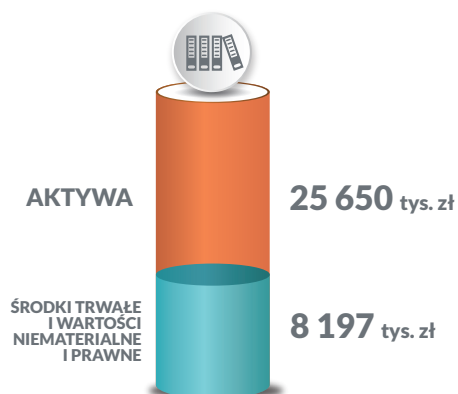
- skargi i wnioski na działalność PCA, jak również na działalność akredytowanych podmiotów – w ciągu roku do PCA wpłynęła i została rozpatrzona 1 skarga na działalność PCA, z kolei na działalność akredytowanych podmiotów wpłynęło 26 skarg, z czego: 18 spraw zostało rozpatrzonych (12 skarg uznano w całości, lub częściowo za zasadne, 6 uznano za niezasadne), natomiast rozpatrzenie pozostałych 8 skarg kontynuowane będzie w 2019 roku.

Uzyskiwane informacje zwrotne od stron zainteresowanych systemem akredytacji pozwalają skutecznie reagować na bieżące potrzeby, jak również podejmować systemowe działania, doskonalące jakość usług świadczonych przez PCA. W ramach doskonalenia komunikacji z klientem, każda wątpliwość klienta (również ta przekazana poprzez ankietę satysfakcji) jest weryfikowana i precyzowana w rozmowach telefonicznych, aby zastosowane rozwiązania odpowiadały oczekiwaniom klientów. W 2018 r. uwaga PCA była również skupiona na terminowości reakcji na wszelkie uwagi klientów i stron zainteresowanych. Zależy nam, aby wszelkie problemy zgłoszone przez klientów załatwiane były bez niepotrzebnych opóźnień.

Aktualna i przewidywana sytuacja finansowa

PCA, jako państwowa osoba prawna, prowadzi samodzielną gospodarkę finansową⁵. Zgodnie z ustawą o systemach oceny zgodności i nadzoru rynku, PCA prowadzi działalność nienastawioną na zysk. PCA nie posiada oddziałów i w 2018 r. nie wystąpiło nabycie udziałów.

Aktywa

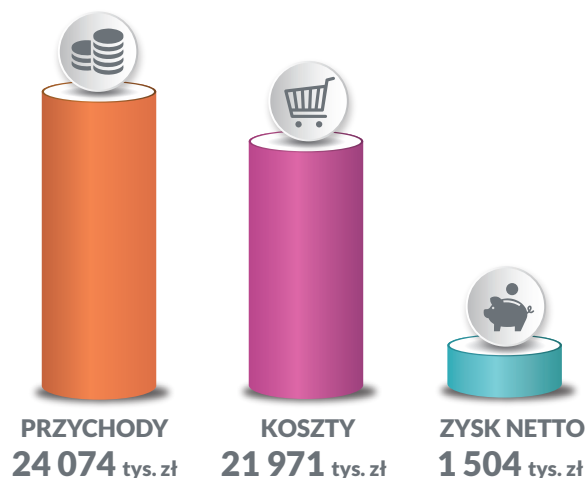
Wartość aktywów PCA wyniosła 25 650 tys. zł, w tym wartość środków trwałych i wartości niematerialnych i prawnych 8 197 tys. zł⁶.

Zobowiązania

PCA nie posiada zobowiązań długoterminowych. Zobowiązania krótkoterminowe z tytułu dostaw i usług wyniosły 819 tys. zł i są regulowane w całości w należnych terminach. PCA nie korzysta z kredytów i nie występują zabezpieczenia na majątku PCA.

Wynik finansowy w roku 2018

Działalność PCA w 2018 r. zamknęła się zyskiem brutto w wysokości 2 103 tys. zł (netto: 1 504 tys. zł). Na zysk brutto składają się osiągnięte przychody w wysokości 24 074 tys. zł oraz koszty ogółem w wysokości 21 971 tys. zł. Głównymi przychodami PCA są przychody z tytułu ocen w procesach akredytacji i nadzoru, opłat za uczestnictwo w krajowym systemie akredytacji oraz przychody z tytułu szkoleń. W 2018 r. przychody były wyższe od pierwotnie planowanych w porównaniu z ustalonym i zaplanowanym na rok 2018 harmonogramem nadzoru nad akredytowanymi podmiotami. Wynikało to bezpośrednio z realizacji przez PCA wniosków akredytowanych podmiotów o zmiany w zakresach akredytacji oraz prowadzenia dodatkowych ocen poza zaplanowanym na 2018 r. harmonogramem nadzoru nad akredytowanymi podmiotami. Jest to pośred-

nio skutkiem wzrostu innowacyjności gospodarki krajowej i rynku usług, która przekłada się na zwiększone zapotrzebowanie na akredytowane usługi w obszarze oceny zgodności będące źródłem miarodajnych wyników. Zwiększone zapotrzebowanie na te usługi to zwiększona aktywność jednostek oceniających zgodność i poszukiwanie nowych obszarów działalności, która staje się przedmiotem wniosków do PCA o zmiany zakresu akredytacji. Bezpośredni wpływ na zwiększone zainteresowanie jednostek usługami PCA mają również rozszerzenia zakresu działalności akredytacyjnej PCA w obszarach dobrowolnych i regulowanych przepisami prawa.

Koszty działalności PCA, w tym wynagrodzenia pracowników i audytorów są pokrywane przychodami uzyskiwanymi z prowadzonej działalności.

Podstawą gospodarki finansowej PCA w 2018 r. był zatwierdzony przez ministra właściwego ds. gospodarki plan finansowy, przekazany przez Dyrektora jako projekt po pozytywnej opinii Rady ds. Akredytacji. Przedmiotowy plan stanowi załącznik do uchwalonej przez Sejm RP i podpisanej przez Prezydenta RP ustawy budżetowej na 2018 r. Celem zarządzania finansami jest zapewnienie stabilności funkcjonowania PCA oraz ciągłego rozwoju, przy zachowaniu zasady non-profit. Zgodnie z informacjami zawartymi w sprawozdaniu finansowym za 2018 r. oraz sprawozdaniu z badania biegłego rewidenta, aktualna, a także przewidywana w najbliższej przyszłości sytuacja finansowa jednostki jest stabilna, a jej wyniki satysfakcjonujące. Zgodnie z art. 54 ust. 2 Ustawy o systemach oceny zgodności i nadzoru rynku zysk netto jednostka zamierza przeznaczyć na rozwój PCA.

⁵ Zgodnie z art. 54 ust. 1 Ustawy o systemach oceny zgodności i nadzoru rynku z dnia 13 kwietnia 2016 r.

⁶ Stan na dzień 31.12.2018 r.

Potwierdzamy kompetencje

w celu dostarczania rzetelnych wyników oceny zgodności

Wydawca:

Polskie Centrum Akredytacji

Adres:

01-382 Warszawa

ul. Szczotkarska 42

tel.: + 48 22 355 70 00

fax: +48 22 355 70 18

e-mail: sekretariat@pca.gov.pl

www.pca.gov.pl

